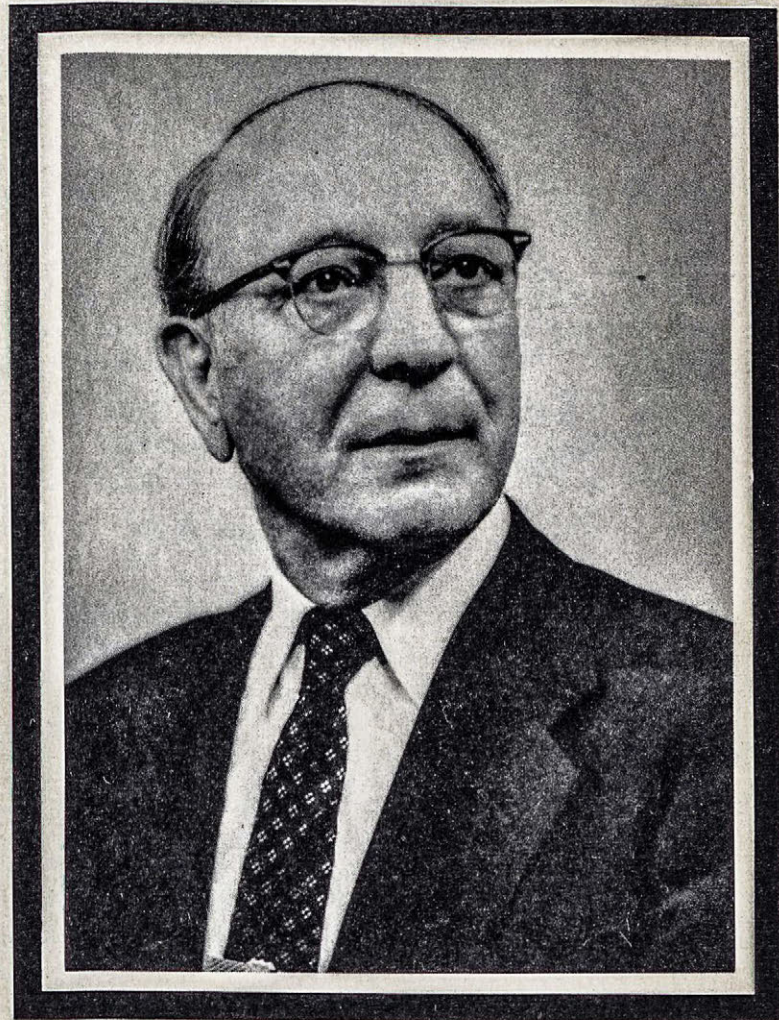

LIETUVIŲ GYDYTOJŲ

SPALIS 1965
Nr. 4 (20)

BIULETENIS

LIETUVIŲ GYDYTOJŲ BIULETENIS.

Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos Organas.

Leidžia: Illinois Lietuvių Gydytojų Draugija.

Redaguoja: Vyr. Redaktorius Dr. S. Biežis.

Atsakomybės Redaktorius Dr. M. Budrienė

9236 So. Longwood Drive,

Chicago, Illinois 60620.

Redakcinė Kolegija: Dr. S. Budrys, Dr. A. Garūnas,

Dr. F. Kaunas, Dr. R. Povilaitis, Dr. V. Tauras, Dr.

M. Vygantas ir B. Kožicienė.

Redakcijos bendradarbiai: Dr. Y. Avižonis, Dr. K. Ba-

lukas, Dr. Z. Brinkis, Dr. Z. Danilevičius, Dr. K. Gu-

daitis, Dr. D. Jasaitis, Dr. J. Meškauskas, Dr. V. Ra-

manauskas ir Dr. A. Pacevičius.

Administratorius: Irena Makštutienė,

8743 Mobile Avenue

Oak Lawn, Illinois, 60453.

Prenumeratos kaina: \$4.00.

Spausdina M. Morkūno spaustuvė.

Straipsniai su autorių pavarde ar slapyvarde nebūti-

nai išreiškia leidėjų ir redakcijos nuomonę.

Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra kalbos, for-

mos ir stiliaus atžvilgiu.

LITHUANIAN MEDICAL BULLETIN

9236 So. Longwood Drive, Chicago, Illinois 60620

Subscription \$4.00 per year.

Viršelyje — Dr. Kazys Drangelis, miręs 1965 rugpiū-
čio 24 d. Chicagoje.

TURINYS

<i>Dr. Kazys Drangelis</i>	5
Dr. S. Biežis	
<i>Vežio sukėlimas SV-40 virusu</i>	6
Dr. V. Pavilanis	
<i>Pažanga Radioterapijoje</i>	13
Dr. E. Ringus	
<i>Viduramžių medicina</i>	14
Dr. Z. Brinkis	
<i>Penktasis Pasaulio Lietuvių Gydytojų</i>	15
<i>suvažiavimas</i>	
<i>Lietuvių gydytojų raštų ir medicinos</i>	
<i>leidinių paroda</i>	19
Dr. M. Budrienė	
<i>Mūsų sukaktuvininkai</i>	21
<i>Veikla</i>	24
<i>Dantu gydytojų skyrius</i>	27
<i>Atžalynas</i>	28
Veda Dr. M. Vygantas	
<i>Moteryų kampelis</i>	30
Veda B. Kožicienė	
<i>Kronika</i>	32
<i>Suvažiavimai — Konvencijos</i>	35
<i>Paveikslų reprodukcijos Dail. V. Petravičiaus</i>	

Biuletėnis išeina 4 kartus į metus. Prenumeratos kaina 4 doleriai, mokama kartu su nario mokesčiu skyrių išdininkui.

Kolegos nepriklausą draugijoms prašomi siųsti prenumeratos mokesčių Lietuvos Gydytojų Biuletėnio Administratoriui

IRENA MAKŠTUTIENĖ,

8743 Mobile Avenue,

Oak Lawn, Illinois, 60453

PENKERI METAI LIETUVIŲ GYDYTOJŲ BIULETENIUI

Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos V-tas ir Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos I Suvažiavimas š. m. rugsėjo 4 - 5 dienomis Detroite buvo gausus narių skaičiumi ir sėkmingas savo darbais. Dėngu buvo matyti gydytojus iš Kanados skaitlingai dalyvaujančius ir isijungusius į P.L.G. sąjungą. Malonu, kad Australijos kolegos irgi isijungė į bendrą darbą. Amerikos Lietuvių Gydytojų sąjunga auga savo narių skaičiumi: Kalifornijos ir Naujosios Anglijos Draugijos isisteigė ir gana aktyviai veikia.

Laukiame susiorganizuojant Maryland'o ir kaimyninių valstijų kolegas. Tuomet turėtume vienoje sąjungoje veik visus lietuvius gydytojus šiapus geležinės uždangos, ir, bendrai veikdami, galėtume žymiai daugiau prisidėti prie lietuviybės išlaikymo.

Su šiuo numeriu švenčiame 5-metį nuo Lietuvių Gydytojų Biuletens pirmojo numerio pasirodymo. Pradžioje Biuletens buvo gana kuklus ir mažo formato. Pamažu jis didėjo puslapių skaičiumi, augo skaitytojais ir bendradarbių kadru.

Po ketvirtojo sąjungos suvažiavimo Lietuvių Gydytojų Biuletens jau visiskai isitvirtina lietuvių gydytojų tarpe ir iseina dvigubo formato, kaip Pasaulio Gydytojų Sąjungos oficiozas. Paskutiniame suvažiavime Detroite Lietuvių Gydytojų Biuletens jau neabejotinai pripažintas ir „de facto“ P.L.G.S. oficiozu. Tokiu būdu per penkis metus šis mūsų žurnalas yra prisidėjęs prie subūrimo į vieną lietuvišką gydytojų organizaciją netik kolegas, susiorganizavusius į skyrius ir draugijas, bet ir pavieniūs gydytojus išblaškytus po visą laisvąją pasaulį.

Biuletens siunčiamas į visus penkis kontinentus. Tikimės, kad ir toliau jis bus pagrindinis faktorius suburti ir išlaikyti lietuvišką gydytojų šeimą, kuri šalia savo profesinio darbo bus stipri pajėga kovai už lietuvių ir laisvę tėvynei.

S. B-ys.

Redakcijos stalčiuje

P.L.G.S. Suvažiavimas
Detroitas, 1965.X.4.

Mieli Kolegos:

Su sekančiu Biuletenu numeriu švęsime 5 metų sukaktį nuo pirmo numerio pasirodymo. Pradėjome su mažu formatu ir nedideliu puslapių skaičiumi, nes buvo baimintis, kad profesinis žurnalas neišsilaikys ir nebus pakankamai skaitytojų.

Pradžioje buvo spausdinama vos 300 egzempliorių, o šiandien jau spausdiname 700 ir atrodo, kad kitam numeriui jau reikės 750. Po praėjusio Sąjungos suvažiavimo visuotino pritirimo, buvo nutarta didinti puslapių skaičių ir formatą.

Lietuviškos spaudos ir kolegų atsiliepinimai buvo gana palankūs. Atrodo, kad susidomėjimas žurnalu didėja, o redakcija gauna vis daugiau laiškų iš pavienių kolegų ir skyrių, kurių vieni giria, kiti kritikuoja.

Redakcija džiaugiasi kiekviena pozityvia kritika ir laukia pagalbos iš visų skaitytojų.

Sunkus gi spaudos darbas toli nuo tėvynės, nes nėra nei apmokamo personalo, nei specialistų korektorių, nei menininkų, kurie žurnalą apipavidalintų. Pinigų taip pat neperdaug, vos galus su galais suvedame. Prenumeratos nesurenkamos. Trečdalį savo išlaidų apsimokame iš surinktų skelbimų.

● Už 1964 m. sumokėjo prenumeratą už Biuletėnį 313 liet. gyd. 175 dantų gyd. Dr-jos nariai ir 138 nariai.

Illinois	84	60	—	144
N. Y.	23	25	—	48
Ohio	28	1	—	29
Kanada	24	7	—	31
Australija	16	2	—	18
Kitos valstybės		3	—	3
Kiti States		40	—	40
Už prenumeratą gauta			\$	1313.00
Už skelbimus			„	520.00
Viso			\$	1833.00

Išlaidos už 1964 m.

Spausdinimas	\$	1,660.00
Persiuntimas	„	275.00
Viso	\$	1,935.00
Nepriteklius už 1964 metus ..	\$	102.00

Biuletėnio prenumerata šiandien \$4.00. Lietuvių studentų laikraštis, leistas Valparaiso Universitete 1908 metais, kainavo \$1.00. Atrodo, kad laikraščio kaina proporcingai nepadidė-

jo, lyginant su pragyvenimo indeksu ir uždario padidėjimu.

Bendradarbių ir korespondentų skaičius yra labai nepastovus. Ar dėl lietuviško kuklumo, ar žemaitiško nerangumo, niekas savanoriškai medžiagos nepristato. Reikia 2-3 laiškų išjudinti pavienius kolegas prisiųsti veiklos ar korespondencijos žinių, o kartais ir tai nepadaeda. Tenka iš periodinės spaudos imti žinias apie gydytojų veiklą ir nukopijuoti susirinkimų aprašymus. Su straipsniais irgi negeriau, nes reikia asmeniškai kiekvieno prašyti, ar gal net maldauti. O neretai pasitaiko, kad pažadėjęs nejučia pareigos pažadėtąjį straipsnį atsiųsti.

Labai pavyzdingi yra Kalifornijos ir Ohio skyriai, kurie laiku ir visad pristato medžiagą Biuletėniui. Ačiū!

Atrodytų, kad visi verčiamės praktika, ir visiems nėra perdaug laisvo laiko poilsiui ir pramogoms, tačiau kiekvienas turėtų jausti tam tikrą pareigos jausmą savai organizacijai ir paremti jos darbus.

Iš šio pranešimo norėčiau padaryti trumpą resumé: 1) PLGS padaliniai turėtų iš savo narių surinkti Biuletėnio prenumeratą ir atsiųskaityti per Sąjungos išdininką, 2) PLGS draugijų valdybos turėtų įpareigoti ar paskirti korespondentą, kuris reguliariai siųstų veiklos aprašymus ir korespondenciją, 3) PLGS draugijų valdybos turėtų numatyti mažą dalį savo pajamų skirti Biuletėnio išlaidoms padengti.

Baigdamas šį pranešimą, norėčiau 5-tąjį Lietuvių Gydytojų suvažiavimą pasveikinti Biuletėnio Redakcijos ir Administracijos vardu ir palinkėti sėkmingo darbo ir tolimesnių gairių nustatymo tolimesniam Sąjungos veikimui.

Šią progą taip pat norėčiau perduoti nuširdžiausius sveikinimus L.G. Biuletėnio vyr. redaktoriaus Dr. S. Biežio, kuris negalėjo šiame suvažiavime dalyvauti.

Dr. Stasys Budrys,

Lietuvių Gydytojų Biuletėnio
Atsakomąngasis Redaktorius

● Perėmęs Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos pirmininko pareigas, iš Biuletėnio redaktoriaus pareigų pasitraukiu. Atsakomąngąjį redaktoriaus pareigas eis **Dr. Milda Budrienė.**

Dr. Stasys Budrys

DR. KAZYS DRANGELIS

Žmogaus, ypač įžengusio į antrą gyvenimo pusę, savijauta nevisuomet atitinka tikrąją sveikatos padėtį. Tačiau daugelis gerą savijautą laiko užtikrinimu patvarios sveikatos. O tuo tarpu patologiniai pasireiškimai nejučiomis ruošiasi nukirsti gyvybės siūlą. Ir patsai dr. Kazys Drangelis šitokia galvosena vadovaudamasis rašė paskutiniame mūsų Biuletenio numeryje: „Viltingas laukiau deimantinio jubiliejaus. Galiau dabar pasidžiaugti tą „miražą“ pasiekęs ir dar turįs galimybių gyvenimo malonumams“.

Gyvenimo malonumais nusiteikęs, atseit, gera savijauta, jis 1965 m. rugpiūčio 24 d. nieko ypatingo nepramatydamas, tikrai gera nuotaika svečiavosi, kai staiga pajuti krūtinėje skausmą, kurį palaikęs bereikšmiu ir tuojuo praeisiančiu pasireiškimu, atsisakė medicininės pagalbos. Tačiau jo krūtinėje tuo metu visai kas kito vyko, — širdies infarktas už palyginamai trumpos valandėlės užbaigė jo gyvybę tą patį vakarą, pirmą negu spėta pasiekti ligoninę. Taigi dr. Drangelio, jo žodžiais, gyvenimo malonumas, kuriuo tikėjosi džiaugtis dar ilgą laiką, staigiai, nelauktai ir netikėtai virto gyvenimo tragedija, užbaigusi tuos jo malonumus.

Ir taip lietuvių išseivija ir visa mūsų tauta neteko vieno tauraus patrioto ir rimto visuomenininko, kuris buvo visą savo ilgą gyvenimą ištikimas ir darbingas lietuvis. Jis pasižymėjo rimtu būdu, pastoviu nuosaikumu ir nesiblaškyimu į kraštutinumus. Jis savo ideologijos nekaitaliojo, ją gerbė ir gynė, tačiau niekuomet nežemino kitaip manančių, su kuriais mokėjo sugyventi ir bendradarbiauti lietuviškoje veikloje.

Vos užbaigęs dentisteriją, kurioje praktika jam gerai sekėsi, dr. Drangelis įsijungė į visuomeninę veiklą iki paskutinės valandos. Jo pirmutinis žymesnis pasireiškimas buvo įkurti Amerikos Lietuvių Gydytojų Draugiją, kuri 1953 metais iškilmingai atžymėjo savo auksinę sukaktį gausingu suvažiavimu Chicagoje. Šia proga jis tikrai apsidžiaugė savo pastangomis, nes ši draugija pajėgė apjungti viso laisvojo pasaulio lietuvių gydytojus į vieną Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungą, kuri savo jubiliejiniu suvažiavimu dr. Drangelį pelnytai pakėlė į garbės narius. Velionis savo įkurtoje draugijoje visuomet buvo aktyvus ir vadovaujančiose pareigose.

O 1914 metais, Pirmojo pasaulinio karo metu, Bruklino socialistų ir tautininkų seime Lietuvos gelbėjimo reikalais dėl nesuderinimo šių dviejų ideologinių minčių, jauno dr. Drangelio iniciatyva buvo įkurta Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara (mat prieš tai tautininkai dar nebuvo formaliai apsijungę), kurios pastaraisiais metais jis buvo vicepirmininkas. Šiai organizacijai jis buvo įdėjęs visą savo širdį, visuomet sielodamasis jos gerove.

Susivienijime Lietuvių Amerikoje, toje mūsų didžiulėje fraternalinėje organizacijoje jis jau ruošėsi minėti savo narystės 50 metų sukaktį. Susivienijimui jis tikrai daug davė visuomet būdamas aktyvus su konstruktyvėmis mintimis. Pastaraisiais metais buvo vis seimų renkamas įstatų komisijos nariu.

Illinois Lietuvių Prekybos Rūmų organizacijoje ilgus metus pavyzdingai ėjo sekretoriaus pareigas. O Amerikos Lietuvių Taryboje nuo pat jos įsikūrimo dr. Drangelis buvo stambus įnašas pavergtos Lietuvos laisvinimo pastangoje. Tarybos valdyboje būdamas jos vienu vicepirmininkų padėjo savo naudingais ir praktiškais patarimais.

Dr. Kazys Drangelis rodos išskirtinai buvo gimęs visuomenininku ir kultūrininku. Šiems darbams jis visuomet rasdavo laiko, iš to jausdavo ypatingo pasitenkinimo, ypač kur sekdamo teigiami rezultatai, kurių jis neatlaidžiai siekdavo. Visuomeniniuose darbuose jis reikšdavosi pozityviai, pirma įsitikinęs tikrumu savo teigimams ir vengdamas nepagrįstų ginčų.

Išėjęs į pensiją, pastaruoju metu jis ruošėsi parašyti ir išspausdinti savo 50 metų visuomeninės darbuotės atsiminimus. Šiam užmojui jis turėjo nepaprastai daug medžiagos, kurią kruopščiai rinko ir saugiai išlaikė. Apie tai jis nekartą tarėsi su manimi, kaip ilgamečiu bičiuliu. Apie tris dienas prieš savo staigią mirtį jis pas mane buvo užėjęs savo memuarų reikalu. Besitariant aš gėrėjausi jo fiziniu ir protiniu žvalumu, kas, rodos, žadėjo ilgesnį gyvenimą. O jis pats, lyg ironijos paveiktas, su nepaprasau entuziazmu vaizdavosi tą laiką, kuomet jo ilgų metų naudingus darbus mūsų visuomenė išvys. O kasgi tuo metu galėjo rasti bent kokį pagrindą ar įtarimą, kad už trijų dienų dr. Kazys Drangelis atsiguls šalton žemelėn?

Dr. S. Biežis

VĖŽIO SUKĖLIMAS S-V40 VIRUSU

V. Pavilanis

Paskaita skaityta rugsėjo 5 d. PLGS suvažiavimo metu Detroitė.

Laike paskutinio šimtmečio buvo suformuota daug įvairių vėžio etiologijos teorijų: kaip iritacijos hipotezė, embrijoninių celių užsilikimo, spontaninės mutacijos, cheminių mutagenų ar irradiacijos sukeltos somatinės mutacijos, ekstrachromozominės mutacijos, imunologiškas pametimas indentifikacijos antigenų, hormonaliniai pakitimai, ribonukležininės rūkšties deplecijos hipotezė, pasikeitimas angliavandenių metabolizmo ir pagaliau virusų teorija. Iš visų tų teorijų geriausiai pagrįsta ir daug kam labiausiai intelektualiniai priimta yra virusų teorija. Mes žinome daug piktybinių navikų gyvuliuose, kurių vienintelė priežastis yra virusinė infekcija.

Kai 1911 metais Peyton Rous įrodė, kad vištų sarkoma yra sukeliama specifinio viruso, šis atradimas buvo priimtas, kaip atsitiktinis fenomenas, pritaikomas tik paukščiams. Šiek tiek didesnio susidomėjimo sulaukė Skope atradimas 1932 metais, kad triušių fibroma ir papiloma yra sukeliama dviejų skirtingų virusų. Rous ir Beard 1934 metais paskelbė, kad triušių papilomos gali išsivystyti į karcinomas ir duoti metastazus. Tai buvo pirmas įrodymas, kad virusas sukelia piktybinius navikus pas žinduolius. Nuo 1934 metų iki dabar atrasta dar 15 virusų, sukeliančių vėžį pas žinduolius. 1936 metais Bittner paskelbė, kad pelių pieno liaukos karcinoma yra sukeliama viruso. 1951 metais Gross įrodė, kad pelių leukemija yra virusinė liga. 1957 m. Friend atrado pelių retikulum celių neoplazmos virusą, Saffi pas peles rado virusą sukiantį myeloidines neoplazmas. Tais pat metais Steward ir Eddy atrado polyomos virusą, kuris sukelia 36 rūšis morfologiškai skirtingų navikų, pas įvairius graužikus. Vėl Eddy 1962 metais įrodė, kad SV-40 virusas sukelia sarkomas balėsams (Hamster); *mesocricetus auratus*. Tais pat metais Treutin atrado, kad adenovirusas 12 irgi sukelia piktybinius navikus balėsams. Šie du virusai dar labiau įdomūs, nes jie normaliai randasi pas primatus: SV-40 pas beždžiones ir adeno-12 pas žmogų. Dėl tos priežasties mes paėmėm SV-40 virusą kaip modelį onkogenės mechanizmui studijuoti.

Įskiepijus SV-40 virusą naujai gimusiam balėsui po oda, po 5 mėnesių įskiepijimo vietoje pradeda augti navikas (fig. 1). Navikai auga

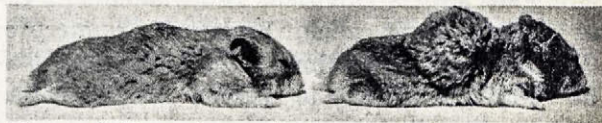

Fig. 1. Balėsas (*mesocricetus auratus*) 5 mėn po paskiepijimo SV40 virusu (dešinėje). Normalus gyvulykairėje.

lėtai, yra priaugę prie odos arba prie raumenų. Dažniausiai tie navikai susidaro iš atskirų, kietos konstrukcijos masių. Histologiškai, tie navikai yra sarkomos, susidedančios iš pailgų, fužiforminių celių, gausinančių kolageno pluoštus. Šitose fibrosarkomose randami atskiri židiniai mažai diferencijuotų apskritų celių (fig. 2.). Tų

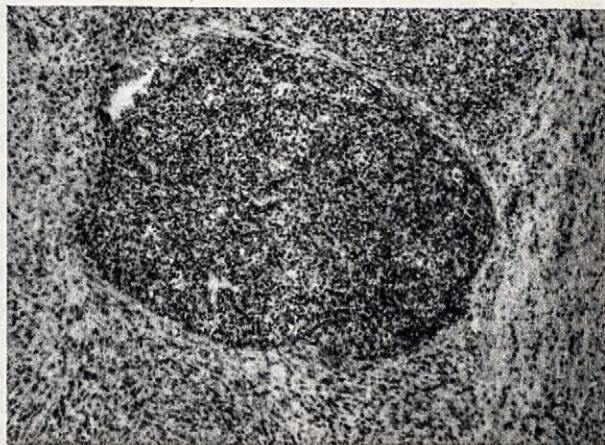

Fig. 2. Navikas sukeltas SV40 viruso. Nediferencijuotas apskritas celės apsuptos fibroblastų $\times 40$.

navikų atsiradimas priklauso nuo dviejų faktorių: gyvulio amžiaus ir viruso kiekio. Balėsai, kurie įskiepijimo metu yra jaunesni negu 24 valandų amžiaus, be išimties išvysto sarkomas. Vieno mėnesio amžiaus jie jau yra atsparūs ir tik labai retame gyvulyje atrandama sarkomatiniai augliai. Taip pat didelės reikšmės turi viruso kiekis. Jei įskiepijama 300.000 audinių kultūros dozių, 100% gyvulių gauna sarkomas, bet jei dozė sumažinama iki vieno tūkstančio audinių kultūros dozių, sarkomas išsivysto tik išimtiname gyvulyje.

Tyrimai, atlikti paskutiniais metais, įrodo, kad vėžys yra pavienių celių pasikeitimas. Geriausias tam įrodymas yra celių transformacija in vitro. Tam įvykdyti mes paėmėme suaugusio balėso inkstų audinių kultūrą ir paskiepijome SV-40 virusu, naudodami vieną audinių kultūros dozę per celę. Audinių kultūra buvo laikoma 37°C, keičiant maitinamą skystį du kartu per savaitę. Jau po keturių savaičių mes pastebėjome kelis židinius tankiau sustumtų celių (fig. 3). Tos celės davėsi dissociuojamos tripsinu ir buvo persodintos į kitus indus. Mes jas pavadino R-Ha-T ir iki dabar jos turėjo 75 pasažas. Jau pirmose persodinimuose R-Ha-T celės pradėjo rodyti heterologišką morfologiją. Daugumas R-Ha-T celių yra epitelinio tipo, bet aplink tas epitelines celes matomos srovės fibroblastinio tipo celių ir didelės daugbranduolinės celės. Po dešimties persodinimų in vitro, mes paskiepijome tas celes 6 savaičių amžiaus

Fig. 4.

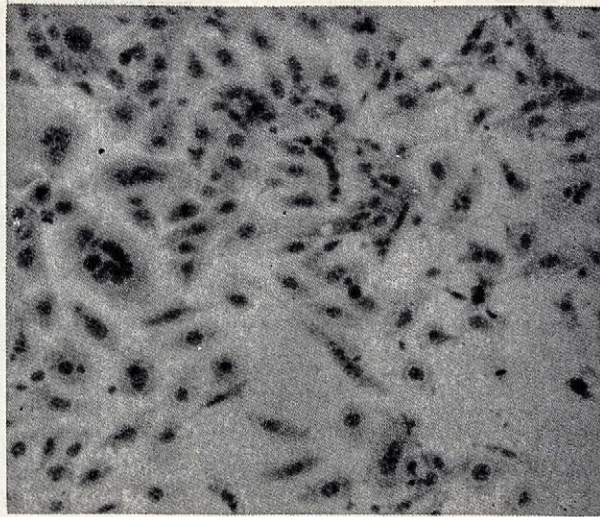

Fig. 3. R Ha-T. Epitelinio ir fibroblastinio tipo celės $\times 100$.

balėsamis. 5000 celių pasirodė nepakankama, kad sukeltų vėžį (fig. 4). Iš 6 gyvulių, kuriems įskie-

CELĖS TRANSFORMUOTOS IN VITRO

Kilmė	Morfologija	Pasažas no.	Paskiepytų celių kiekis	Gyvuliai su navikais			
				1 mėn.	2 mėn.	3 mėn.	
RHa-T Inkstų kultūra transformuota SV 40 virusu	Polymorfinė	10	10^6	4/8	6/7	6/7	
			$10^{4.7}$	0/8	1/7	1/6	
			$10^{3.4}$	0/9	0/9	0/8	
			$10^{2.1}$	0/5	0/4	0/4	
RHa11 Neužkrėsta inkstų kultūra su hiperplastiniais židininiais	Fibroblastai	3	10^6	0/7	0/7	0/6	
			$10^{4.7}$	0/9	0/9	0/9	
			$10^{3.4}$	0/10	0/8	0/8	
			$10^{2.1}$	0/10	0/10	0/7	
RHa20	Normali inkstų kultūra	Fibroblastai	1	10^6	0/10	0/8	0/8

pijome 50.000 celių, tik vienas gavo sarkomą ir iš 7 gyvulių, kuriems paskiepijome 1.000.000 celių, šeši mirė nuo sarkomos. Kontroliniai gyvuliai, kurie gavo po milijoną celių iš neapkrėstos audinių kultūros, nei vienas negavo sarkomos.

Labai įdomūs yra citogenetiniai pakitimai tose celėse. Tam tikslui mes studijavom tų celių chromozonus. Tik viena celė iš 50 studijuotų buvo diploidinė. Kitų celių chromozonų skaičius svyravo tarp 40 ir 43 arba tarp 68 ir 82 (fig. 5). Tarpe morfologiškų anomalijų, reguliariai buvo

lių linijos, kilusios iš naviko, dauginosi 2-3 kartus greičiau negu celės transformuotos in vitro. Tos celės buvo įskiepytos suaugusiems balėzams. CH-4 fibroblastinės celės sukėlė naviką po 2-jų mėnesių nuo įskiepijimo 100 celių gyvu-

liui. CH-3 epitelinės celės pasirodė daug mažiau piktybinė ir tik retame gyvulyje sukėlė sarkomas. Mums buvo keista, kodėl CH-3 — epitelinės celės yra mažiau piktybinės, negu CH-4 — fibroblastinės celės (fig. 10).

Fig. 10.

CELĖS TRANSFORMUOTOS IN VIVO

Kilmė	Morphologija	Pasažas no.	Paskiepytų celių kiekis	Gyvuliai su navikais		
				1 mėn.	2 mėn.	3 mėn.
CH4	Fibroblastinė	12	10^6	8/10	9/10	9/10
			$10^{4.7}$	2/10	6/10	8/10
			$10^{3.4}$	1/9	4/9	9/9
			$10^{2.1}$	0/10	2/10	3/10
		44	10^6	9/9	-	-
			$10^{4.7}$	4/8	6/8	7/8
			$10^{3.4}$	0/8	4/8	5/8
			$10^{2.1}$	0/7	0/7	0/7
CH3	Epitelinė	12	10^6	0/10	0/10	1/10
			$10^{4.7}$	0/10	0/10	0/9
			$10^{3.4}$	1/10	1/10	1/10
			$10^{2.1}$	0/9	0/9	0/9
		35	10^6	0/9	1/9	2/9
			$10^{4.7}$	0/10	0/9	3/9
			$10^{3.4}$	0/10	0/10	1/10
			$10^{2.1}$	0/10	0/10	0/9

Kad patikrintumėme, ar CH-3 celės yra mažiau piktybinės, ar tik nuošimtis piktybinių celių yra mažesnis, mes padarėme sekantį tyrimą. Keturiolikto pasažo CH-3 celės tapo transplantuotos suaugusiam balėzui. Išaugęs tame gyvulyje navikas buvo auginamas audinių kultūroje ir pavadintas CH-3-T (fig. 11). Audinių kultūroje tos celės buvo heterogeninės, mišinys epitelinių ir fibroblastinių celių. Transplantavus balėzams, tos celės pasirodė šiek tiek piktybiškesnės už originalias CH-3 celės.

Kitas bandymas buvo atliktas tuo būdu. CH-3 epitelinės celės buvo apkrėstos poliomyelito virusu. Po trijų dienų visos epitelinės celės degeneravo ir kultūroje teliko tik kelios fibroblastinės celės. Tos celės pavadintos CH-3-P bu-

Fig. 11. CH 3-T. Daugumas celių fibroblastinio tipo. $\times 250$.

vo auginamos kultūroje in vitro ir davė kultūrą panašią į CH4 — t.y. fibroblastinio tipo (fig. 12). Transplantavus tas celes balėzams, jos pasirodė daug piktybiškesnės už visas CH-3 linijas, bet mažiau piktybinės negu CH-4 celės (fig. 13).

Mes palyginome tų visų celių jautrumą įvairiems virusams ir radome, kad yra didelės skirtumas tarpe tų celių. Visos celės yra jautrios tik herpes virusui, Coxsakie virusas dauginasi tik kai kuriose celėse ir jautriausios virusui yra CH-3 celės (fig. 14).

Palygindami tų visų transformuotų celių kariotipą mes randame, kad CH-3-T celės yra labiausia panašios į R-Ha-T celes. Tuo tarpu CH-3 celės yra daugiausia hypertriploidinės ir jose

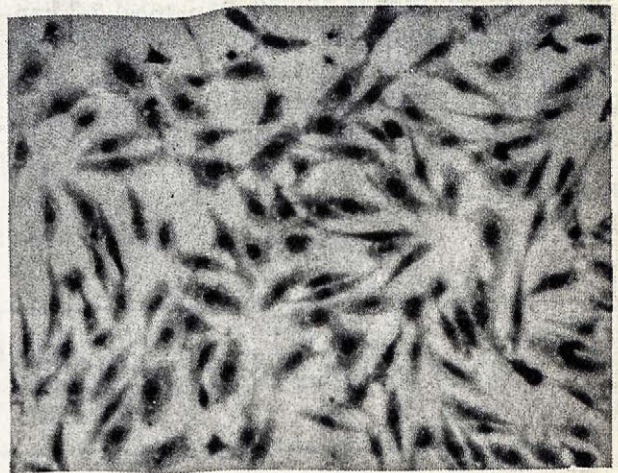

Fig. 12. CH3 P fibroblastinio tipo celės $\times 100$.

Fig. 13.

CELĖS TRANSFORMUOTOS IN VIVO

Kilmė	Morphologija	Pasažas no.	Paskiepytų celių kiekis	Gyvuliai su navikais		
				1 mėn.	2 mėn.	3 mėn.
CH3-T Navikas sukeltas CH3 celių	Polimorfinė	9	10 ⁶	0/8	5/7	5/7
			10 ^{4.7}	0/9	0/9	3/9
			10 ^{3.4}	0/6	0/6	1/6
			10 ^{2.1}	0/9	0/8	0/8
CH3-P CH3 celes užkrėstos Polio virusu	Fibroblastinė	18	10 ⁶	0/8	3/8	4/7
			10 ^{4.7}	0/6	2/6	5/6
			10 ^{3.4}	0/8	1/8	3/8

Fig. 14.

GELIŲ JAUTRUMAS VIRUSAMS

Virus	CH4	CH3	CH3-T	CH3-P	RHa-T	CPRH *	CPRC **
Poliomyélite							
Mahoney	0	7.5 ***	0	0	0	0	7.6
LSc 2ab	0	7.4	0	0	0	0	7.8
MEF-1	0	7.7	0	0	0	0	7.8
P712 ch 2ab	0	7.6	0	0	0	0	7.7
Saukett	0	7.8	0	0	0	0	7.7
Leon 2ab	0	7.4	0	0	0	0	7.9

Coxsackie							
A9	0	5.1	0	0	0	0	7.8
B2	0	4.6	-	0	6.3	5.8	2.8
B4	0	5.8	4.8	0	6.3	6.3	6.4
B5	0	5.3	5.3	0	6.8	6.3	6.8
B6	0	4.3	4.8	0	5.8	6.3	6.2
ECHO							
2	0	-	4.8	0	6.8	6.8	7.7
6	0	5.3	2.8	0	-	5.3	7.8
Adenovirus							
1	0	2.8	0	0	-	2.8	3.2
2	0	2.8	-	0	-	5.3	3.5
3	0	5.1	0	0	0	4.3	6.8
4	0	3.6	0	0	-	3.3	6.0
5	0	3.9	0	0	-	4.3	6.8
7	0	4.1	0	0	0	-	6.4
Herpès simplex	5.8	6.3	5.7	5.1	5.8	6.5	5.0

- * Normalios hamsterio inkstų celės
 ** Normalios beždžionės inkstų celės
 *** Virusos titras

gan pastoviai randamas vienas acrocentrinis chromozomas M-1, bet taip pat randama ir mažų bei suplyšusių chromozomų. CH-4 celių daugumas yra hypotriploidinės ir didelis acrocentrinis chromozomas M-1 tebuvo rastas tik tris kartus, bet dažnai rastas tose celėse didelis sub-

metacentrinis chromozomas M-3, didesnis net už seksualinį chromozomą X. Taip pat tose celėse buvo rasti dicentriniai ir net anuliariniai chromozomai. Bet jokio bendro chromozomo, kuris charakterizuota visas šias sarkomines celes nebuvo rasta (fig. 15, 16, 17, 18 ir 19).

Fig. 15.

CHROMOZOMAI CH3, CH4, CH3-P, CH3-T CELĖSE

Pasažas	Chromozomų skaičius																	Kiek metafazių skaičiuota	Nenormalūs chromozomai											
	<	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70		71	72	73	74	75	>	M ₁	M ₂	M ₃	Kiti		
CH3	19											1	2						1	2	5	5	4		3	23	5		1	
	21												1	1	5	3	1	5	15	17	2	11				61	13		10	
	23														2	2	13						2			19	4			
	47											1			2		2									5	-			
CH4	13	1	1	1	1	5	6	6	23	10	13	8	3	1	1		3								2	85	1	1	5	
	19	1					1	3	3	2	1	4		2		2	2	2	1						1	24	2		2	
	24		1				6	1	4	2	2														3	22				
	25	2					1	1	3	3	5	7	2	1											1	26				
	52	1		3	1		4	2																	1	12				
CH3-P	7	1		1	1	1	3	1		1	1	3													1	13				
	10	2		1	2	2	4	3	4	3	1	1														23				
	21	2	1		2	1	3	2	1	1	1			1												15				
	23		1	2	1	1	5	5	6	7																28	1	2	2	1
	24						2	2			1															5	1	1		
	26				6	1	3	2	1	2				1												16	1		2	
	27	1		2	2	2	8	14	14	14			1	1												59	1	11	8	5
	29						2	6		1																9	2	2	1	
CH3-T	6										1	2		1												14				
	15	1		1	1		1	1				1	1			2		1	3	2	2	2			1	10				

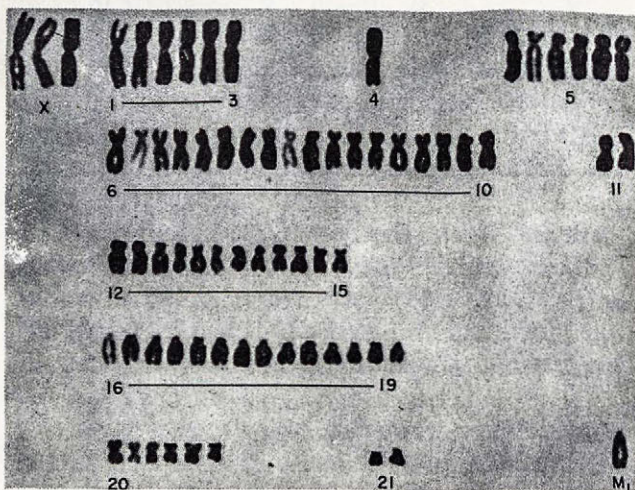

Fig. 16. CH-3 celės metafazė su 71 chromozomu. Nenormalus acrocentriškas chromozomas M1

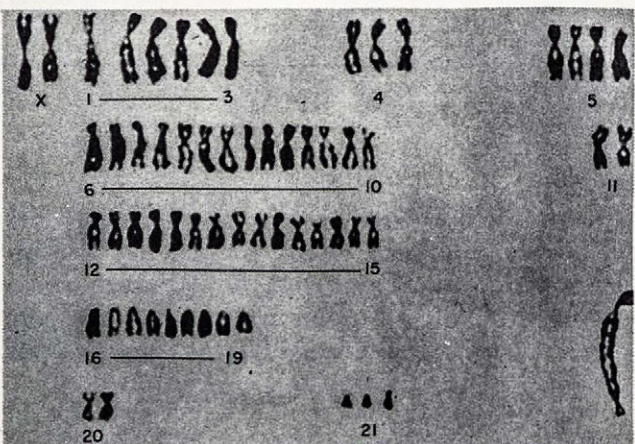

Fig. 17. CH-4 celių metafazė su 61 chromozomu. Nenormalus dicentriškas chromozomas.

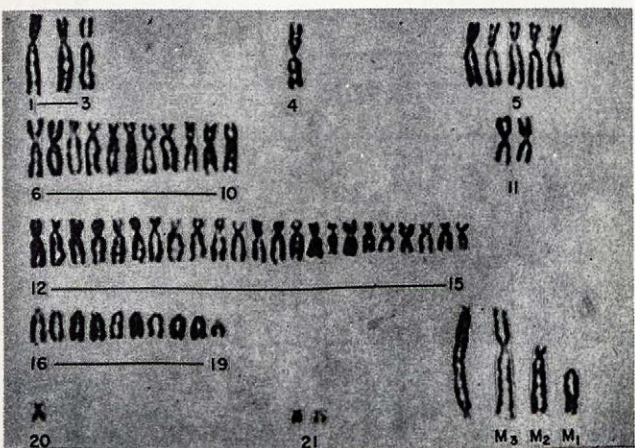

Fig. 18. CH-3-P celė su 62 chromozomais, keturi nenormalūs chromozomai.

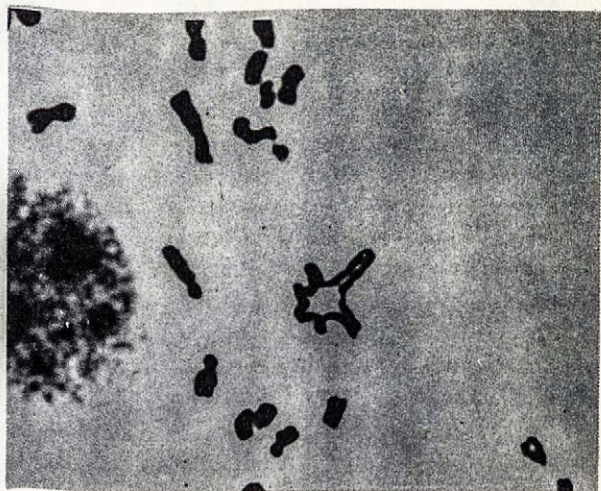

Fig. 19. Nenormalus chromozomas CH-3-P celėje.

Vienintelė savybė, bendra visoms SV-40 virusų transformuotoms celėms (t.y. R-Ha-T, CH-3, CH-4, CH-3-T ir CH-3-P) buvo rasta imunofluorescencijos metodu. Visose tose celėse buvo rastas naujas antigenas, skirtingas nuo SV-40 viruso antigeno ir kuris nerandamas nei normaliose celėse, nei celėse, kurios buvo transformuotos kitu pav. polyomos virusu.

Bandymai atlikti šito darbo ribose įrodo, kad onkogeneze yra pavienių celių fenomenas. SV-40 virusas, daugindamasis celėse, sukelia didelius pasikeitimus: chromozomų skaičiaus pakitimą, abnormalinius chromozomus ir naujo specifinio antigeno atsiradimą. Tos celės įgyja vėžio celių savybes. Jos neturi kontakto apribavimo ir dauginasi be galo audinių kultūroj. Galimas dalykas, kad tik maža dalis tų celių, daugindamasi organizme, duoda tikrą vėžį, nes kiti bandymai įrodė, kad užtenka vienos transformuotos celės, kad ji sukeltų organizme vėžį. Tuo būdu reikia skaityti įrodytu dalyku, kad kai kurie virusai vieni, be jokių priedinių faktorių, gali sukelti vėžį.

Mikrobiologijos
ir Higienos Institutas.

PAŽANGA RADIOTERAPIJOJE

Dr. E. Ringus

Paskaita skaityta rugsėjo 5 d. PLGS suvažiavimo metu Detroitė.

Per paskutiniuosius 25 metus turbūt daugiausia pastangų yra įdėta sprendžiant vėžio problemą. Statistikos žiniomis, 1945 metais apie 280.000 asmenų buvo išgydyti nuo vėžio, kai tuo tarpu 1965 m. jau 1.300.000. Tie rezultatai visų pirma pasiekti pagerinus galimybes anksčiau diagnozei nustatyti. Be abejo, galima būtų pasiekti dar geresnių rezultatų, jeigu visuomenė būtų geriau painformuota, jeigu gydytojai dažniau galvotų apie vėžį ir jeigu būtų suorganizuota daugiau vėžio centrų.

Rentgenologinių tyrimų metodai pažengę pirmyn labai toli. Beveik kiekvienas organas, vienu ar kitu būdu, prieinamas nuodugniems tyrimams, pvz.: izotopiniai tyrimai skydinės liaukos susirgimams, smegenų navikų diagnozei, bei daugeliui virškinimo organų, o ypač absorbcijos sutrikimams. Krūties vėžį galima lengvai pademonstruoti, padarius krūties liaukų rentgenogramas.

Didelė technologinė pažanga irgi matoma rentgenoterapijoje, visų pirma terapijos mašinų pajėgume. Pakankamos dozės davimas dabar jau nesudaro sunkumų, kaip kad buvo anksčiau, naudojant žemo kilovoltažo mašinas. Šiuo metu populiariausias yra kobalto mašinas. Jų pajėgumas siekia 1.300.000 voltų. Naudojant supervoltažines mašinas, odos suerzinimų beveik nėra, be to, šalutinės reakcijos esti irgi daug mažesnės.

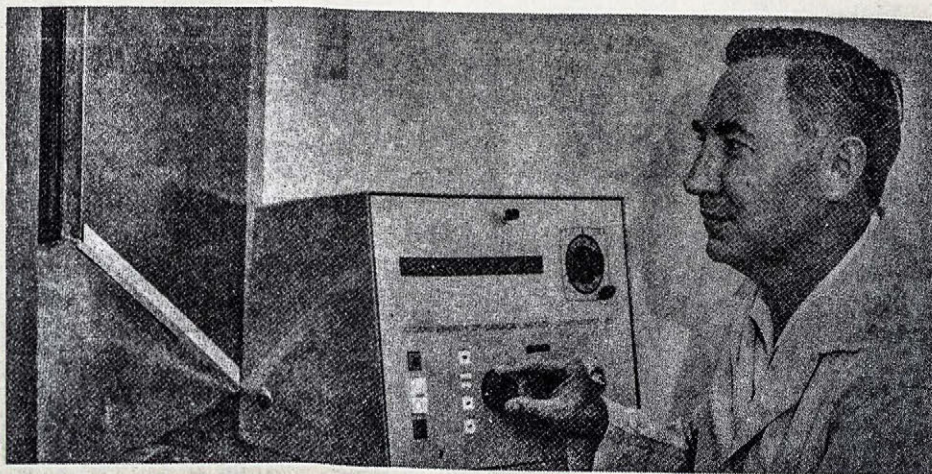
Radioterapija dažnai esti naudojama drauge su chemoterapija. Šios rūšies kombinacija

tinka: 1) įvairių rūšių limfomų gydymui; 2) vaikų navikams: k.a. inkstų embriomoms, neuroblastomoms, retinoblastomoms bei rhabdomyosarcomoms, 3) 5-FU ir radioterapija tinka burnos ir kaklo vėžių gydymui.

Naudojant supervoltažą, chirurgija ir radioterapija gali dažnai būti pakaitalu ar pagelbininku viens kitam. Pradžioje atrodo neoperuoti navikai, po radioterapijos gali būti išoperuoti be didesnių komplikacijų. Toks bendradarbiavimas naudojamas: plaučių, rectum, šlapimo pūslės, inkstų, burnos, kaklo bei gimdos vėžio gydymui.

Pooperacinė radioterapija, tam tikrais atvejais, sustabdo vėžio plitimą ir sumažina skausmą, bei sušvelnina simptomus. Tai yra ypač svarbu krūties ir ovarium vėžio atvejais. Blogojbinio ascito ir pleurito gydymui patartina naudoti Au¹⁹⁸, NH₂ ar 5-FH. I¹³¹ — naudojamas metastazų bei recidyvų atvejais, skydinės liaukos vėžio gydyme.

Baigdamas noriu pabrėžti, kad technologinė pažanga radioterapijoje yra tik dalis visuotinės kovos su vėžiu. Naudojant turimas priemones atitinkamu laiku, nemažas vėžio aukų skaičius gali būti išgydytas, o jeigu ne, tai jo gyvenimas prailgintas ir jo skausmai sumažinti. Ankstyvas radioterapeuto įjungimas į mediciniską rinktinę yra būtinas. Jeigu pacientas perduodamas radioterapeutui beviltiškoje stadijoje, kaip kad dažnai atsitikdavo praeityje, jo pastangos ir rezultatai bus nesėkmingi.

Dr. E. Ringus prie naujo kobalto aparato Roseland Community ligoninėje.

VIDURAMŽIŲ MEDICINA

DR. ZIGMAS BRINKIS

Viduramžiai medicinos istorijoje su pagrindu dažnai yra vadinami "tamsia naktimi". Su politine imperinės Romos dekadencija, greit prasideda ir mokslinė graikiškai-romeniškos medicinos dekadencija. Šiai dekadencijai, šalia kitų faktorių, daug reikšmės turėjo ir anuo metu siautęs nepaprastas badas, maras ir epidemijos. Išstos sritys ir miestai likdavo veik be gyventojų. Šitokia padėtis, aišku, materiališka ir morališkai labai vargino senąją Romą ir paraližavo bet koki mokslų progresą tiek medicinoje, tiek kitose srityse.

Peržvelgiant Viduramžių mediciną, derėtų ją skirstyti į tris dalis: Bizantiškąją, Arabų ir Krikščioniškųjų Vakarų mediciną.

Bizantiškoji medicina. Su Bizantijos imperijos išaugimu ir kultūros židinio perkėlimu į Rytus, Konstantinopolis tampa studijų ir meno centru. Krikščioniškoji doktrina ir neoplatoniškoji filosofija šituo laikotarpiu, ne tik medicinoje, bet ir kitose srityse turi nepaprastai daug įtakos. Mokslas yra subordinuojamas Bažnyčios autoritetui. Daugumai šventųjų priskiriamos gydymo dorybės. Medicina, prižiūrima Bažnyčios Tėvų, laikosi grynai krikščioniškojo dogmatizmo. Širdis laikoma sielos buveine. Aukštieji dvasininkai dažnai būna ir vyriausieji gydytojai. Teikti pagalbą ligoniui yra įpareigojamas kiekvienas tikintysis ir kartu visa bendruomenė. Daug kur įsteigiama viešų ligoninių. Pagalba ligoniui reiškė pamaldumo ir humaniškumo gestą. Šios epochos medicina neabejotinai vaizduoja tikrą mokslinės medicinos dekadenciją.

Arabų medicina. Kai arabai, religinio fanatizmo stumiami, nukariavo Syriją, Persiją, Šiaurės Afriką, Pietų Ispaniją ir kitus kraštus ir tuo būdu išplėtė Islamo imperiją, jie kartu stengėsi pasisavinti ir nukariautųjų kraštų civilizaciją. Kalifai tampa didžiausi mokyklų globėjai ir steigėjai.

Medicinos studijos tuo metu be išimties rėmėsi Hipokrato ir Galeno raštų vertimais. Šitaip arabai išsaugojo hipokratinės ir galeninės medicinos tradicijas, kurios tada buvo jau beveik visai užmirštos.

Arabų medicinoje yra ryšku įvairių srovių ir įvairių epochų įtaka. Arabai kaip tik ir pasižymėjo tuo, kad jie buvo rinkėjai ir centralizuo-

tojai tų įvairių įtakų. Vėliau jie pakreipė mediciną chemijos ir apskritai griežtųjų mokslų linkme ir suteikė jai daugiau pasaulietinę kryptį. Nors arabų medicina rėmėsi daugiausia Hipokrato ir Galeno palikimu, tačiau joje žymu buvo ir naujų, tipiškai arabiškų bandymų, ypač terapijos srityje. Farmakologijon arabai yra įvedę didelį skaičių naujų augalinių ir cheminių vaistų. Vaistų prekyba tuo metu Rytuose tiesiog žydėte žydėjo.

Gydytojų paruošimas ir sanitarinių įstaigų organizacija buvo pažangi. Ypač pavyzdinai įrengtos buvo **Bagdado, Kairo ir Damasko ligoninės**. Jose buvo jau atskiri skyriai sužeistiems, akių ligoniams, ligoniams, turintiems karščio; atskiri moterų skyriai ir t.t. Ligoninė visuomet turėjo ir savo biblioteką. Anatomija ir chirurgija, tiesa, buvo atsilikusios, nes šitas studijas iš dalies trugdė Islamo religija. Bet akių ligų gydyme, arabai buvo tikri specialistai. Pažymėtina, kad arabų gydytojai, kaip matyti iš ano meto tekstų, labai rūpindavosi savo honorarais, kurie būdavo dideli, ypač tų, kurie gydydavo kalifus. Jie gaudavo tiesiog pasakiškas sumas.

Tačiau su Islamo imperijos dekadencija prasideda ir arabų medicinos nusmukimas. Bet, apskritai, arabai Viduramžiais medicinos istorijoje suvaidino svarbų vaidmenį: jie išsaugojo hipokratinį galvojimą ir vėliau jį perdavė krikščioniškiesiems Vakarams.

Krikščioniškųjų Vakarų medicina. Nors besiplėsdama krikščionybė Vakaruose žymiai pakeitė medicinos, literatūros ir meno kryptis, tačiau graikiškai-lotyniškoji civilizacija vistiek nebuvo galutinai pamiršta.

Pirmasis Vakarų Europos kontaktas su **lotyniškąja medicina** reikėsi per romėnų karo gydytojus. Vėliau, kai germanai įsiveržė Italijon, jie dar labiau susipažino su romėnų medicinos doktrina ir ją pasisavino.

Krikščioniškųjų Viduramžių pradžioje medicina daugiausia būdavo vienuolynų globoje. Savo mediciniška mokykla ir biblioteka tuomet ypač garsus buvo Italijoje **Monte Cassino** benediktinų vienuolynas, turėjęs daug įtakos apskritai į visą Vakarų Europos kultūrą. Panašiai vienuolynų buvo Prancūzijoje, Anglijoje, Vokietijoje ir kituose kraštuose.

Šalia vienuolynų medicinos, kartu reiškėsi ir pasaulietinė medicina. Ypač pagarsėjusi tuomet buvo Italijoje Solerno medicinos mokykla. Joje studijos, beveik be išimties, rėmėsi senaisiais graikų ir lotynų tekstais, kuriuose daug reikšmės buvo skiriama hipokratinei terapijai. Hipokratas Salerno mokykloje visur minimas kaip "omnium peritissimus" — visų didžiausias žinovas. Verta pastebėti ir to meto mokykloje plačiai naudojamą garsųjį "Antidotarium". Tai buvo beveik klasiškas kodifikuotų receptų rinkinys, ypač daug pasitarnavęs jauniems gydytojams.

Charakteringa Salerno mokykla yra arabų kultūros įtaka. Ji Italijoje iš pradžių reiškėsi tik medicinoje ir literatūroje, bet vėliau — ir matematikoje, astronomijoje, mene. Reikia pažymėti, kad Salerno medicinos mokykla yra pirmasis pavyzdys pasaulietiškos mokyklos, kurioje tuomet įvairių religijų ir įvairių tautų žmonės darniai bendradarbiavo. Kad ši mokykla buvo grynai pasaulietiško pobūdžio matyti ir iš to, kad joje leidžiama mokytis ir mokytojauti net moterims, o vyrai mokytojai turėjo teisę vesti.

Anatomijos studijos Salerno mokykloje buvo praktikuojamos ant gyvulių, ypač kiaulių ir yra laikomos vienomis iš svarbiausių tuometinių studijų. Taip pat šioje mokykloje, atrodo, pirmu kart įvedamas ir oficialus **magistro titulas**, šiandien universitetuose užsilikęs net iki mūsų dienų.

Garsūs, bet jau vėlesni Italijos universitetai buvo **Paduvos ir Bolonijos**. Šis pastarasis ypač žinomas savo **scholastinė medicina** ir yra įnešęs nemažą naujumą į to meto anatomijos bei chirurgijos studijas, nes anatomija studijuojama jau pasinaudojant žmonių lavonais. Kiti svarbesnieji Vakarų Europos universitetai tada buvo **Fontpellier ir Paryžiaus** Prancūzijoje; **Kordoba, Sevilija, Toledo** — Ispanijoje. Garsių medicinos mokyklų būta dar Portugalijoje, Vokietijoje ir kitur.

Sanitarinė apsauga Viduramžių pabaigoje turėjo jau aiškius conceptus, ypač kas liečia tuomet plačiai siautusias epidemijas: marą, raupus ir kitas. Tikslu apsaugoti savo gyventojus, pati valstybė pradeda labiau rūpintis sanitarine legislatūra. Pasirodo skaitlingos studijos apie užkrečiamųjų ligų kilmę ir jų plitimą. Nestinga literatūros ir populiariais liaudies higienos klausimais.

Kalbant apskritai apie Viduramžių mediciną, tenka pažymėti, kad beveik visose srityse teoretinis gydytojo pasiruošimas nuo Galeno laikų mažai tebuvo pažengęs pirmyn. Tiesa, patys gydytojai tada buvo jau gerai susiorganizavę į korporacijas. Medicinos patarnavimai taip pat buvo kontroliuojami: niekas neturėjo teisės oficialiai verstis medicinos praktika, neatlikęs specialių medicinos studijų. Su Bažnyčios uždraudimu dvasininkams verstis medicinos praktika, ši profesija pagaliau absoliučiai pereina į pasauliečių rankas.

PENKTASIS PASAULIO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SUVAŽIAVIMAS

Detroitas. Stouffers Northland Inn.
1965 m. rugsėjo mėn. 4-5 d.

Suvažiavimas prasidėjo dail. **Viktoro Petraičiaus** darbų parodos atidarymu. Parodą atidarė **Dr. V. Majauskas**, Michigano Lietuvių Gydytojų Draugijos pirmininkas ir šio suvažiavimo rengėjas. Tuo tarpu kai atskiros komisijos posėdžiavo, eiliniai suvažiavimo dalyviai grožėjosi paroda. 3 val. pp. prasidėjo Atstovų posėdis.

LPLG S-gos V SUVAŽIAVIMO ATSTOVŲ
POSEDŽIO

PROTOKOLAS

1. Posėdį atidarė S-gos pirm. Vyt. Tauras, pakviėdamas jam pirmininkauti Vyt. Avižoni, sekretoriauti — F. Kauną.
2. Posėdžio p-ko perskaityta dienotvarkė priimta be pataisymų.
3. Pažymėtina, kad mandatų ir nominacijų komisijos, sudarytos iš pavienių draugijų atstovų, posėdžiavo valanda anksčiau.

Dan Degešys Mandatų K-jos, kurion dar įėjo A. Maciūnas ir S. Petrauskas, vardu pranešė, kad balsavimo teisę turi 44 atstovai, Illinois 20 (jų 4 ex-officio), Ohio 9, N.Y. 6 (2 ex-officio), Kanada 6, N. Anglija 1, t.y. po 1 atst. 7-iems draugijų nariams.

4. *M. Budrienė, IV-o (jubilineinio) suvažiavimo atstovų posėdžio sekretorė*, perskaitė protokolą, kuris buvo papildytas sekančiais:

a) S-gos garbės nariais, be Stepono Biežio, Kazio Drangelio (mirusio 1965.VIII.24) ir Antano Montvido, buvo Motiejus Nasvytis bei Vanda Tumėnienė.

b) Kanados atstovams atsuntus pranešimą (asmeniškai negalint dalyvauti) Kanados Lietuvių Gydytojų D-ja tapo PLGS nariu.

c) Aprašant PLGS-gos steigimą: "su centru Amerikos Valstybėse".

5. *S-gos 1963-65 metų veikla (sekr.-ižd. G. Balukas)*: Centro Valdyba posėdžiavo 12 kartų. Naujų skyrių-draugijų įkūrimas buvo statomas pirmon vieton. Tapo įjungtos 4 draugijos: 2 Australijoje ir 2 JAV-ėse: Kalifornijoje ir N. Anglijoje. Tikimasi, kad neužilgo susiorganizuos Marylando 22 lietuviai gydytojai. Nepavyko suburti kolegas Pietų Amerikoje.

Kreiptas ypatingas dėmesys į jaunuosius gydytojus. Išsiųsta 20 asm. laiškų, siūlant pinigines premijas (konkurso komisijos pirm. J. Valaitis) už geriausią lietuvišką mokslinį straipsnį.

Sustiprintas bendradarbiavimas su Pasaulio Liet. Inž. ir Archit. S-ga, taip pat ir su Ill. Liet. Prekybos Rūmais (V. Tauras) viešai paskelbiant atsišaukimą lietuviškojo jaunimo reikalui, raginant visuomenę remti Lietuvių Fondą ir Lituanus'ą.

Konstatuota pažanga plg. su ankstyvesniais metais CV-bai priklausanti mokesčiai iš pavienių draugijų, taip kad išde esą \$1,610.38 balansas. Po \$10 paremta: Lituanus žurnalas ir Australijon vykstanti krepšinio rinktinė, o šio suvažiavimo proga nutarta paremti Liet. Gyd. Biuletėnį 500-ais doleriais.

6. *K. Ambrozaitis perskaitė Rev. K-jos* (nariai: S. Budrys ir E. Milienė) *posėdžio protokolą*. Svarbesniosios ištraukos:

a) Perimta iš 1961-63 m. valdybos \$968. Surinkta nario mokesčio \$1,191. Išleista \$549. Balansas \$1,610.

b) Nario mokesčių už 1964 mokėjo N.Y., Calif. ir Ohio, už 1965-us Ill., Mich., Ohio, N. Angl. d-jos. Pagal narių sąrašus, mokesčiai draugijų nesąs pilnai sumokėtas.

7. Draugijų atstovų pranešimai apie jų veiklą:

a) *Kanada. (Stasys Pacevičius)* Turi 42 narius, iš jų 11 dantų gyd. Susikūrė prieš 7 metus Toronte ir iki šiol priklausė tik ALGS-gai. Įstatų priėmė šiemet. Daugumas — bent 75% — gyvena Ontario provincijoje. Bandoma pritraukti Quebec'o gydytojus.

b) *Michigan (Vyt. Majauskas)*: "Mūsų nedaug, ir darbai nedideli". Sąrašuose 10, gal 12. Daugiau įsiungta prieš suvažiavimą. Du susirinkimai per metus. Vienas informacinis su valdybos rinkimais, gi antrajame V. Vaitkevičius diskutavo vėžio diagnozės ir terapijos problemas kasdieninėje praktikoje.

c) *N. Anglija (V. Vaitkus, Worcester)*: Įsikūrė 1964 m. lapkrityje. Atstumai tolimi: Maine, Mass., R. I. 6 med. ir 2 dantų gyd.

V. Avižonis prodūrė, kad ten esą sunku įsigyti prakt. leidimus. Ragino pritraukti senąją kartą, ypač Bostono Landžių-Seymour.

d) *New York (V. Avižonis)*: Narių skaičius — pagal mokesčių mokėjimą — nepastovus, nuo 28 iki 40. Dantų gyd. susiorganizavę atskirai. Buvo keletas susirinkimų. Paremta Lietuvių Diena, žygis Vašingtone, paskirta premija studentui norėjusiai studijuoti mediciną Australijoje, stota L. Fondan nariu su virš \$500. Paminėjo netekimą V. Tercijono — dvasios galiūno — kurio obalsis buvęs: "Lietuvybę reikia stiprinti dabar, kad ji išliktų ateity".

e) *Ohio (A. Martus)*: Narių 60. Kai kas ir privergias jų draugijos. Susirinkimai, su paskaitom ar filmiais, kas 3 mėn. Renkamas 9-as tūkstantis liet. kultūrinei veiklai remti. Liepos mėn. neteko Vaitėno.

f) *Illinois (V. Saulys)*: Narių 152, bet susimokėjusių 111.

1963-64: 6 susirinkimai, 4 su medic. diskusijom, 2 kultūr. — visuomeniniai. Dalyv. 30-45. Surengta Vas. 16 minėjimas, Donelaičio kultūrinė popietė, pavasaris banketas, vasaros išvyka užmiestim. Taip pat su šeimom kasmet dalyvaujama Mot. Pagelb. Vieneto rengiamoje Kalėdų Eglutėje. Pajamų 63-64 m. buvę — \$2,260 dol. Metinę tūkstantinę paskyrė: \$500 Vardžio "Lithuania under the Soviets", ir \$500 Kaupo raštams leisti. Be to, dar \$900 išskirstyta BALFui, Lit. Inst-ui, Australijon vykstanti krepšinio rinktinė, Jaunimo Centrai ir stovykloms, ALTai, premijavimui mažesnių kultūr. poreiškių.

1964-65: Susirinkimų 5, 3 moksl., 2 teisiniai-ekonominiai. Surengtas metinis Vas. 16 minėjimas su visuom. paskaita (Dr. Vardys: Padėtis Lietuvoje) ir pavas. banketas. Pajamų \$2,400. 64-65 m. tūkstantinė vėl padalinta: \$500 (papildant iki 1000) Juliaus Kaupo raštams leisti, \$500 Chicagos Liet. Operai statant Requiem ir Vilniaus Kantatą mirusiems už Lietuvos laisvę pagerbti.

Naujų narių — 10. Neteko K. Drangelio ir A. Raslavičienės.

Paminėta S. Biežio ilgametė sveikatos valandėlė (Margučio programoje).

Pranešimo pabaigoje J. Valaitis Illinoisiečių vardu suvažiavimo vyr. organizatoriui V. Majauskui įteikė kolegiškos padėkos ženklą šampano bonką.

g) *Kalifornija*: Atstovo nėra. Sekr. G. Balukas pranešė apie ten jau susiorganizavusią draugiją iš 12 narių.

i) *Maryland'o* neoficialus atst. Kazys Vileišis atsiuntė sveikinimą.

j) *Australijoj įsikūrusios 2 draugijos* — taip pat raštu sveikina.

8. *Įstatų Keitimo K-ja (J. Valaitis)*: Pavadinimas "Pasaulio" yra aiškiai nurodytas statuto priede "c". *Ramanauskas*: 2 kūnai, bet be galvos, siūlo PLGS-gos V-bon ALGS-gos garbės narius. *Brazaitis*: Sudaryti Komisiją reikalui ištirti. *Dargis*: priimti dabartinį statutą. *Tauras*: "c" priede aiškiai pasakyta kad PLG S-gos V-ba ir po vieną atstovą iš kitų kraštų — valdybų. *Pacevičius*: Kanada turi savo aplinkai pritaikytas sąlygas. *Maciūnas*: "ALGS" tepasilieka kad išvengus teisinių keblumų. *Tauras*: Juo daugiau įveliam

legalumo klausimą, tuo daugiau sudarom sau sunkumų. *Baltrukėnas*: Mokesčius S-gai tikrinant nepripažino atleistiniais nuo pajamų mokesčių. *Brazaitis*: *Visur* buvo naudojamas "ALGS" pavadinimas. *Valaitis*: PLG S-gos vardas pakankamai paaškinamas statuto C priede, nežiūrint ar jis lieka pabaigoj ar atkeliamas į pradžią. *Degešys*: Legalinė padėtis diskutuotina su teisės patarėjais, atidedant tolimesnį svarstymą. Pirmininkaujantis pravedė balsavimą. Už PLGS pavadinimą ir statuto "C" priede telpančią definiciją pasisakė 22, už atidėjimą šio svarstymo 7, ir susilaikė 7.

9. *Liet. Gyd. Biuletenio reikalai* (S. Budrys): Sekantis numeris jau atžymės šio leidinio penkmetį. Pradėtas vos 300-ais egz., mažo formato, o dabar jau antri metai pasirodo 700 egz., padidėjęs savo forma ir pagausėjęs puslapiams. Džiaugiasi pozityvia kritika ir kviečia visus pagalbon. Apgailėstaujama prenumeratų nesumokėjimą bendradarbių kuklumą (ar nerangumą?), išskyrus Kalif. ir Ohio korespondentus.

Atsk. Redaktorius prašo: 1) Draugijų iš savo narių surinkti Biuletenio prenumeratą ir atsiskaityti per Sąjungos išdininką. 2) Draugijų valdybų paskirti ar įpareigoti korespondentą, kuris reguliariai siųstų veiklos aprašymus ir korespondenciją. 3) Draugijų valdybų numatyti mažą dalį savo pajamų skirti Biuletenio išlaidoms padengti. Sveikino suvažiavimą redakcijos ir administracijos vardu, taip pat perdavė dėl ligos negalinčio dalyvauti vyr. redaktoriaus S. Biežio linkėjimus. Pridėta Biuletenio apyskaita.

10. *Premijos*. Gautas tik vienas rašinys, tad konkursas nukeliamas iki sekančio suvažiavimo. Čia surengtos medicinos leidinių parodos organizatorė *M. Budrienė* pasiūlė paskirti jai daug padėjusiam *lietuviškos bibliografijos veteranui A. Ružancovui* \$200.00. Susirinkimas pritarė. *V. Šaulys* pranešė, kad Illinois gydytojų grupė sudėjo virš \$500 New Yorke lapkričio mėn. 13 d. įvykstančios manifestacijos išlaidoms padengti.

V. Tauras ragino prisidėti prie Jurgėlos (čia jis parodė atsivežtus 3 didžiulius rankraščius) 1863 m. sukilimo istorijos išleidimo. *F. Kaunas* pasisakė prieš didesnio masto istorinius veikalus, ir šiuo atveju reikalinguosius \$4000 norėtų pamatyti jaunimo stovyklose, o ne 'aleksandrynuose'.

11. *Perskaitytas Nominacijų Komisijos posėdžio Protokolas*. Komisija sudarė: V. Kanauka — New Yorkas, H. Brazaitis — Ohio, A. Pacevičius — Kanada, O. Vaitas — Mich. V. Vaitkus — N. Anglija, ir V. Šaulys — Illinois. Komisija nutarė:

a) *Centrinę Valdybą* palikti Illinois valstijoje.

b) *Jos kandidatais pasiūlyti*: pirm. — S. Budri, sekr.-ižd. P. Kauną, vice-pirm. — K. Baluką, A. Pacevičių ir A. Martų.

c) *Direktoriais pasiūlyti*: O. Vaitą — Mich, J. Skrinską — Ohio, J. Yčą — Kanada, B. Matulionį — N. Anglija, V. Kanauską — N.Y. ir J. Valaitį — Ill.

d) *Revizijos komisijon*: Ringų, Ambrozaitį ir Milienę. Kandidatais — Aglinskienę ir Šaulį.

e) *Garbės Teisman*: Balčiūną, Taurą ir Avižonį. Kandidatais V. Majauską ir S. Pacevičių.

Diskusijose siūlyta atskirti pirmininko ir Biuletenio atsk. redaktoriaus pareigas, pastarąjį paliekant

CV-oje arba vicepirmininko arba ex-officio nariu (*Valaitis*) *Dargis*: atskirumui pritaria. *Budrys*: sutinka atsisakyti nuo redaktoriaus pareigų. *Ambrozaitis*: Biuletenio redaktoriaus postas yra svarbesnis. Balsuojant už nominacijų komisijos pateiktą sąrašą balsavo 25, prieš — 2, susilaikė 7.

12. *Garbės narių pristatymas* ir tvirtinimas: Draugijų atstovams pristatytus numatytus kandidatus, vienbalsiai buvo priimti ir patvirtinti GARBĖS NARIAIS PETRAS ZALATORIUS iš Chicagos ir ELENA NORVAIŠIENĖ iš Toronto.

13. *Rezoliucijų komisija* (J. Valaitis, V. Paprockas, Petersonas ir J. Skrinska) paruošė pritaikytas rezoliucijas. Jų ir trijų sveikinimų tekstai bus perskaityti kitą dieną viešame iškilmingame posėdyje.

14. Nutarta 1967 m. suvažiavimą rengti Cleveland'e ir 1969 m. Toronte.

15. *Einamieji reikalai*: *Ramanauskas* (Kongreso Ekon. K-jos narys) dalyvaukime ir remkime Jaunimo Kongresą, Chicagoje 1966 m. *Legeckas* perdavė suvažiavimui sveikinimus iš savo sesers Dr. *Marijos Legeckaitės*, gyvenančios Vokietijoje.

Posėdis baigėsi 7 val. vakare.

DR. F. KAUNAS
Suvažiavimo Sekretorius

Pirmoji suvažiavimo diena baigėsi vakariėnėmis, kurias rengė Korp! Fraternitas Lithuania ir 1940-1941 kursų kolegos.

Antroji suvažiavimo diena prasidėjo pamaldomis už žuvusius ir mirusius gydytojus.

Grįžę iš pamaldų suvažiavimo dalyviai jau rado išstatytą Lietuvių gydytojų raštų ir medicinos leidinių parodą, kurią suruošė **Dr. Milda Budrienė**. Trumpai apžiūrėję parodą, visi skubėjo į salę, kur prasidėjo mokslinė programa — Paskaitas skaitė Dr. V. Pavilaniš, Dr. E. Ringus, Dr. J. Valaitis ir Dr. V. Vaitkevičius. Paskaitų tema: "Vėžys".

Mokslinei programai pasibaigus, jau vėl reikėjo skubėti į iškilmingąjį posėdį, kurį atidarė **Dr. V. Majauskas**. Pagrindinis kalbėtojas buvo **Dr. V. Vardys**, kalbėjęs "Šių dienų pavergtoji Lietuva ir išėivija 1965 metais". Be to kalbėjo **Dr. V. Tauras**, PLGS pirmininkas ir kt. Posėdžio metu buvo įteikta Illinois 500 dol. auka Dr. J. Kaupo fondui ir Biuleteniui — 500 dol. premija. Paskaitytos rezoliucijos ir pristatyta naujoji valdyba: pirmininkas **Dr. S. Budrys**, sekretorius-iždininkas **Dr. F. Kaunas** ir vicepirmininkai — **Dr. K. Balukas**, **Dr. S. Pacevičius** ir **Dr. A. Martus**.

Suvažiavimas baigėsi puošniu baliumi su sol. D. Stankaitytės koncertu.

mb.

Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos Suvažiavimo, įvykusio 1965 metų rugsėjo mėn. 4-5 d. Detroit, Northland Inn viešbutyje,

REZOLIUCIJOS

1. Laisvojo pasaulio lietuviai gydytojai, pasisakydami už Nepriklausomos Lietuvos Vals-tybės atstatymą, aktyviai įsijungia į kovą už Lietuvos laisvę ir remia visų lietuviškų politi- nių veiksnių pastangas tą kovą vedant.

P.L.G.S. sveikina ALT, VLIK, Pasaulio Lie- tuvių Bendruomenę ir Nepriklausomos Lietuvos Diplomatinijos Atstovus, remia jų politinę veik- lą ir kviečia visus organizuotus ir pavienius lietuvius aktyviai prisidėti prie mūsų politinių veiksnių vieningos kovos už Lietuvos Laisvę ir Nepriklausomybę.

2. P.L.G.S., kreipdama ypatingą dėmesį į jaunąją lietuvišką kartą, džiaugiasi, kad jos ini- ciatyva 1965 m. lapkričio mėn. Niujorke įvyks politinė manifestacija, pasisakanti už Lietuvos laisvę ir Lietuvos bylos iškėlimą Jungtinėse Tautose. P.L.G.S. remia šią manifestaciją mor- aliai ir materialiai, kviesdama visus laisvus lietuvius gydytojus aktyviai joje dalyvauti.

3. Lietuvybės išlaikymas už bolševikų oku- puotos Lietuvos ribų yra visų laisvų lietuvių pareiga. Lietuviai gydytojai, statydami sau pa- vyzdžiu Dr. Basanavičių ir Dr. Kudirką, akty- viai įsijungia į lietuviybės išlaikymo akciją. Savo šeimose ir lietuviškose organizacijose deda visas pastangas, kad būtų išlaikyta lietuvių kalba, papročiai ir kad būtų remiamos tiek as- meninės, tiek visuomeninės pastangos lietuviybę puoselėjant.

P.L.G.S. sveikina Pasaulio Lietuvių Bend- ruomenę, aktyviai prisidedančią prie lietuvi- bės išlaikymo ir remia jos pastangas 1966 m. Chicagoje suorganizuoti laisvo pasaulio lietu- vių Jaunimo Kongresą. Drauge su jaunąja kar- ta, lietuviai gydytojai kviečia visus lietuvius dalyvauti šioje reikšmingoje lietuviybės mani- festacijoje, keliant lietuviybės reikšmę ir jos turinį.

4. P.L.G.S. sveikina Lietuvių Fondą, Kana- dos Lietuvių Fondą ir visus kolegas gydytojus, remiančius Lietuvių Fondus ir jų idėjas. Pasi- skubinkime sudaryti užsibrėžtą milijoną, nes paskutiniaisiais metais politinių įvykių raida grei- tai keičiasi ir jau matosi pragiedruliai apsiniau-

kusioje rytų ir vidurio Europos padangėse. Laisva Lietuva gali būti greičiau atkurta, negu mes galvojame, ir Lietuvių Fondo milijoninė auka reikalinga Laisvai Lietuvai, dar tam dar- bui neįpusėjus. Aukokime Lietuvių Fondui ir paremkime jo pastangas lietuviybę išlaikant.

5. P.L.G. suvažiavimas Detroit, įpareigoja P.L.G.S. Valdybą ypatingą dėmesį atkreipti į bolševikų okupuotos Lietuvos gyventojus, re- miant jų patriotines pastangas kovoje už Lie- tuvos laisvę ir laisvų lietuvių gydytojų darbus kovoje už lietuviybės išlaikymą ir Nepriklausomos Lietuvos atstatymą. P.L.G. suvažiavimas įpareigoja P.L.G. Sąjungos Valdybą perduoti laisvo lietuvių gydytojo balsą radijo bangomis į okupuotą Lietuvą. Tik išaušus nepriklausomos Lietuvos rytui, Laisvo Pasaulio Gydytojų Są- junga laikys savo darbą atlikusi, palikdama mū- sų kolegoms Lietuvoje spręsti, ar mūsų pastan- gos buvo reikšmingos kovoje už Nepriklausomos Lietuvos atstatymą.

Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos Suvažiavimo, įvykusio 1965 metų rugsėjo mėn. 4-5 d. Detroit, Northland Inn viešbutyje,

SVEIKINIMAI

P.L.G.S. Suvažiavimas įpareigoje P.L.G.S. Valdybą pasveikinti Sąjungos vardu:

1. J.A.V. Prezidentą Johnson, užgiriant jo pastangas kovoje prieš komunizmą, pra- šant jį tą kovą suaktyvinti, kad Lietuva ir Pabaltijo valstybės būtų išlaisvintos, ir kad bolševikai apleistų Lietuvos teri- toriją.
2. A.M.A. Pirmininką, kad jis painformuo- tų J.A.V. ir pasaulio gydytojus apie Lie- tuvos bolševikinę okupaciją ir lietuvių gydytojų sunkumus okupuotoje Lietuvo- je, teikiant mediciniską pagalbą Lietuvos gyventojams.
3. Nepriklausomos Lietuvos Diplomatinijos atstovus: Lozoraitį, Kajecką, Stašinską ir Žmuidziną, kad jie dar aktyviau kovo- tų už Nepriklausomos Lietuvos atstaty- mą.

Sveikinimai ir Rezoliucija pateikti P.L.G.S. Suvažiavimui Detroit 1965 m. rugsėjo mėn. 5 d. Rezoliucijų Komisiją sudarė: Dr. Paprockas, Dr. Petersonas, Dr. Skrinska ir Dr. Valaitis. Pastaba: Sveikinimų tekstai negauti. (Red.)

LIETUVIŲ GYDYTOJŲ RAŠTŲ IR MEDICINOS LEIDINIŲ PARODA

Tai buvo pirmas bandymas surinkti lietuvių gydytojų raštus bei straipsnius ne tik medicinos, bet ir visuomeniniais, kultūriniais klausimais. Naudojusi šia proga ir noriu padėkoti visiems, kurie man padėjo. Pirmiausia norėčiau padėkoti **Dr. V. Avižoniui**, kuris, atvažiuodamas į suvažiavimą, atsivežė prof. P. Avižonio ir savo darbus. Gal pats įdomiausias eksponatas buvo prof. P. Avižonio ranka rašyta **Lietuviška gramatikėlė**, išleista 1889 m. Peterburge. Taip pat dideliu indėliu ruošiamai parodai buvo **Dr. K. Gudaičio** nepriklausomos Lietuvos leidiniai. Didelė padėka tenka **Dr. Z. Danilevičiui**, kuris paruošė lietuvių gydytojų straipsnių, rašytų amerikiečių spaudoje, kopijas.

Nepaprastai jautriai į šios parodos organizavimą atsiliepė ponios **Šliupienė, Garmienė, Strikolienė, Dr. K. Žilinskienė, inž. L. Grinius**, prisiuntę Dr. K. Griniaus albumą ir inž. **K. Oželis** "sušelpęs" mane ne tik fotografijomis, bet ir tokiais suvenyrais, kaip prof. K. Oželio akiniais ir Vytauto Didžiojo Universiteto Medicinos fakulteto raktais.

Gal dar maloniau, kai šia paroda domėjosi ir padėjo ne tik šeimos nariai, bet ir kiti mano prieteliai, kaip kun. **J. Prunskis, Br. Kviklys, V. Statkus, p. Kairienė, Kazimierietės Seserys, ypač Sesuo Geraldina, Ignata ir Ferdinanda.**

Šį straipsnelį rašant gavau dar daugiau eksponatų ir esu labai dėkinga kun. **Dr. J. Vaškui, Poniai Vilkienei ir Dr. V. Pavilaniui** iš

Montrealio. Tikiuosi, kad tai tik pradžia ir su laiku surinksiu dar daugiau turtų, kuriuos mums paliko mūsų primtakūnai kolegos ir tuos leidinius bei rašinius, kuriais lietuviai gydytojai galės ir ateityje pasididžiuoti.

Labai nuoširdžiai ir specialiai norėčiau padėkoti **arch. Albertui Kereliui**, kuris parodą iliustravo ir apipavidalino.

Ir dar viena padėka **poniai R. Zotovienei**, kuri suvažiavimo metu padėjo parodą sutvarkyti. Be pagalbos ir patarimų nebūčiau pajėgusi viso padaryti. Dar kartą ačiū visiems!

Paroda susidėjo iš kelių skyrių.

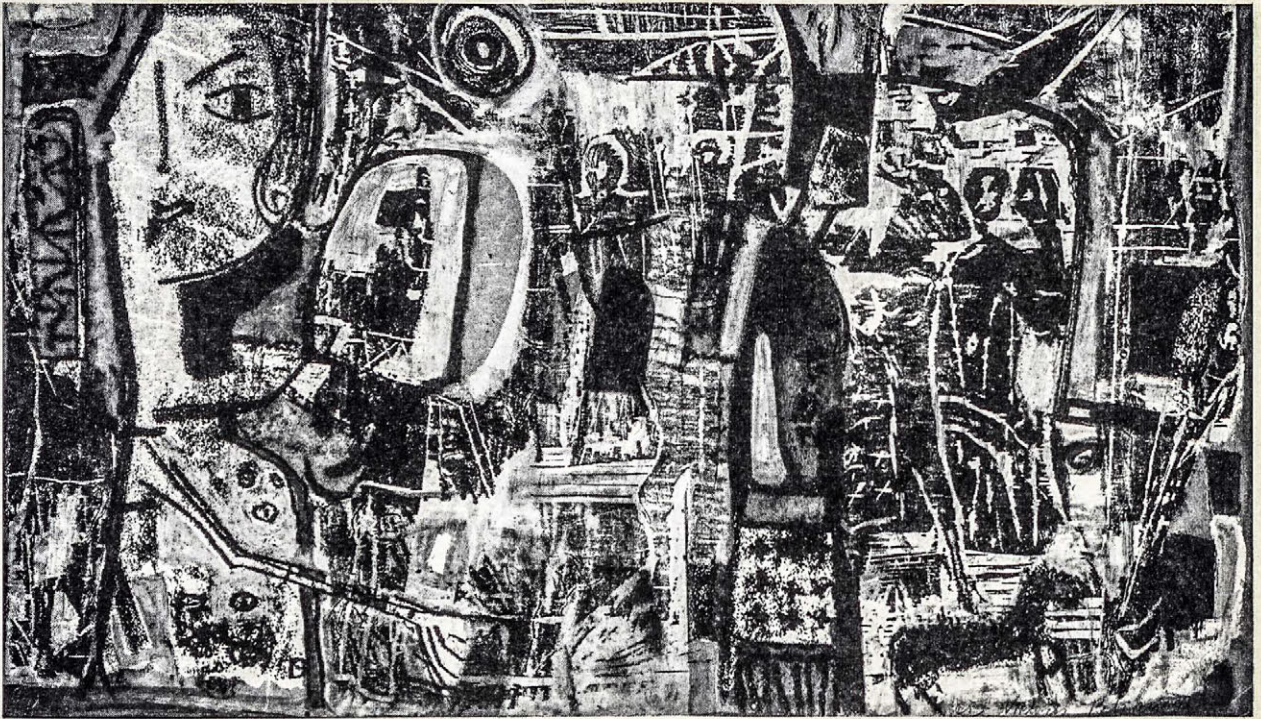
I. Istorinė Lietuva. Šis skyrius turėjo **Aušrą, Varpą, Ūkininką**, "Žinia apie gidima ligu kuno ir duszes" spausdintą Vilniuje 1857 m. Dr. Basanavičiaus knygą dedikuotą Dr. J. Sauerveinui ir spausdintą Budapešte 1884 m. Turėjome dar Dr. J. Basanavičiaus pasakas (1903-1906), Dr. V. Kudirkos raštus, Dr. V. Pietario raštus, Dr. J. Šliupo ir Dr. A. Garmaus knygų. Gal pati įdomiausia knyga buvo **Prūsijos Valdžios gromatos, pagraudenimai ir apsakymai lietuviams valstiečiams**, pradedant 1589 m. Įsakymų tarpe buvo "paliepiamų" ir sveikatos klausimais.

II. Nepriklausoma Lietuva turėjo "Medicinos" komplektus, Gydytojų Kongreso darbus, Vytauto Didžiojo Universiteto darbus ir visą eilę knygų, parašytų prof. Buinevičiaus, Kanaukos, Blažio ir kt. Čia dar reikia paminėti

Medicinos leidinių paroda.

Petravičiaus paveikslų paroda

Dr. Z. Danilevičiaus "Žmogus", kuri anot jo paties žodžių buvo išleista "labai priklausomais laikais", t.y. 1943 m.

III. Okupuota Lietuva. Šiame skyriuje buvo "Sveikatos Apsaugos" komplektai ir kelios mediciniškos knygos, išleistos jau dabartiniais laikais.

IV. Jungtinės Amerikos Valstybės. Čia turime 2 laikotarpius: pirmąją emigraciją ir dabartinius laikus. Pirmoji emigracija buvo atstovaujama Dr. A. Graičiūno, A. Karaliaus, K. Gedemino ir kt. Visos knygos spausdintos 1904-1941 metų laikotarpyje. Antroji emigracija pasižymi memuarais: Dr. P. Karvelienės, prof. V. Tumėnienės, Matulionio leidiniai, Dr. V. Tercijono ir kt. Čia dar reikia paminėti ir Dr. S. Biežio knygą "Būkite sveiki", kurią jis išleido 1955 m.

V. Vokietija. Tai smulkus skyrelis su Dr. J. Kaupo, J. Meškausko, V. Tercijono leidiniais.

VI. Lietuvių Gydytojų Straipsniai Amerikiečių Spaudoje. Turėjome apie 60 straipsnių. Juos visus parodai paruošė Dr. Z. Danilevičius.

VII. Medicinos Žurnalai. Palyginimui turėjome "Mediciną", "Gydytoją", "Sveikatos Apsaugą", "Gajos Aidus" ir "Lietuvių Gydytojų Biuletinį".

VIII. Autografai, Fotografijos, Suvenyrai.

Tai gal buvo daugiausia dėmesio sukėliąs skyrius, nes čia buvo laišakai, rašyti Dr. J. Basanavičiaus, Dr. J. Šliupo, gen. Nagiaus, Dr. V. Kuzmos, prof. Gudavičiaus ir kt. Čia buvo ir senų, labai senų fotografijų (seniausios iš 1909 m.), atskiri albumai (Dr. K. Griniaus, Prof. J. Žilinsko, mūsų mirusieji ir kt.). Dauguma tai buvo Dr. S. Budrio išsaugoti laišakai ir fotografijos.

IX. Bibliografinės Žinios, kurias labai kruopščiai paruošė p. Ružancovas. Visa, kas buvo rašyta medicinos klausimais nuo 1904 m. iki šių dienų. Atskiru leidiniu buvo surašyta visa, ką gydytojai rašė ne medicinos temomis.

Parodos programoje nebuvo įrašyta eksponatai, gauti iš Dr. J. Adomavičiaus, nes visą medžiagą gavome prieš pat išvykimą į Detroitą. Jis atsiuntė savo straipsnius, rašytus perijodinėje spaudoje ir "Alvudo" išleistas knygas.

Baigdama savo aprašymą, kreipiuosi į visus kolegas ir pračiau nenaikinkite senų knygų, straipsnių, nuotraukų ar iškarpų, bet atsiųskite man. Būsiu labai dėkinga, o jei reikės — bandysiu atsilyginti. Padėkite surinkti mūsų lietuvių gydytojų raštus ir išsaugoti, tai, ką jie yra padarę savo krašto kultūrai ugdyti.

Dr. Milda Budrienė

MŪSŲ SUKAKTUVININKAI

DR. BALYS MATULIONIS

Yra sakoma, kad žmogaus gyvenimas yra vertinamas ne sulig amžiumi, bet sulig jo nuveiktais darbais.

Dr. Balys Matulionis gimė 1895.V.21 d., Antakalnių kaime, Utenos valsč., atseit, jam šiais metais sukanka 70 metų. Į visuomeninius darbus pasinėrė įstojęs į Petrapilio Karo Medicinos Akademiją 1915 m. rudenį, tai yra, lygiai prieš 50 metų. Pastaroji sukaktis, kaip visuomenininko, manau, yra svarbesnė ir tikrai yra minėtina.

Jaunutis Balys dėl lėšų stokos gimnazijon pasiruošė privačiai ir išlaikė į Vilniaus Vinogradovo gimnazijos šeštąją klasę. Lėšas mokslui teko užsidirbti pačiam, todėl pamokas ruošdavo tik pertraukų metu. Gimnazijoje mokėsi daugiausia lenkų turtuolių vaikai, kurie Balį pravardžiuodavo "litvinu", pridėdami dar savo epitetus. Čia jaunuolis Balys padarė sprendimą niekad nekalbėti lenkiškai ir tą nutarimą vykdė. Problema susidarė, kai reikėjo atsakinėti tikybos pamokas, dėl kurių buvo pradėta taktinė kova ir ji už pusės metų buvo laimėta — Baliui buvo leista atsakinėti tikybą lietuvių kalba. Pastarasis faktas rodo, kad solenizanto kova už lietuviybę jau buvo pradėta nuo pat jaunystės dienų ir jis jos neapleido net iki pastarųjų laikų. Nežiūrint į sunkias mokslo sąlygas, jis gimnaziją baigė su sidabro medaliu ir, gavęs iš savo bendraklasių 75 rublių dovaną, kaip gabus mokinys, buvo priimtas į Petrapilio Karo Medicinos Akademiją.

Čia įstojo į slaptą Liet. Stud. Medikų Korp! "Fraternitas Lithuanica" ir į Petrapilio Liet.

Stud. Draugiją. Kaip visuomenininkas buvo renkamas į tų draugijų vykdomuosius organus. 1917 m. jis buvo išrinktas paskutiniu juo pirminku Petrapilio Liet. Stud. Draugijos, kurios archyvą pargabeno į Lietuvą ir perdavė Kauno Universiteto bibliotekai. Tais pat metais jis buvo išrinktas į Petrapilio Lietuvių Seimą ir į Liaudininkų Centro Komiteto Valdybą generalliniu sekretorium. 1917 metų pavasarį jis vyko į Helsinkį atstovauti Petrapilio Liet. Stud. Draugiją lietuvių, suomių ir švedų studentų susitarinimo šventėj. Tų pačių metų vasarą, "Grūdo" draugijos įgaliotas, vyko Pietinėn Rusijon surašyti lietuvius. Vykdam registraciją, padėjo įkurti penkias lietuvių pradžios mokyklas ir tris bendrabučius.

1919 m. gruodžio mėn. baigė Petrapilio Karo Medicinos Akademiją su aukso medaliu. Nors ir buvo gavęs ir raudonosios armijos mobilizacinį įsakymą, tačiau nusprendė slapta keliauti Lietuvos linkui. Laimingai pavyko jam prapsprukti per rusų-latvių fronto linijas ir atsidurti Latvijoje. Deja, čia jis tapo suimtas ir uždarytas kalėjiman, kur apsikrėtė dėmėtąja šiltine. Tik dėka pastangų ats. kpt. V. Natkevičiaus, Baliui pavyko iš kalėjimo išėiti ir pasiekti Kaurą 1920 m. vasario 11 d.

Sekančią dieną jis prisistatė Karo Sanitarijos Valdybon, pasisiūlydamas į Liet. kariuomenę, kurioje keletą metų tarnavo kaip karo gydytojas įvairiose rikiuotės dalyse. Apie 17 metų dirbo Karo ligoninėj, kur įkūrė modernų fizioterapijos skyrių. Vėliau tokį skyrių suprojektavo V.D.U. Klinikose, sutvarkė Birštono kurortą ir davė nurodymus steigiant Likėnų kurortą.

1934-1936 m. jis buvo išsiųstas į Vienos Universitetą tobulintis vidaus ligų medicinoj. Negana to, savo lėšomis nevienas vasaros atostogas išnaudojo kurortologijos studijoms, lankydamas Vakarų Europos kurortus.

Šalia karo gydytojo pareigų, dr. Balys M. skaitė įvairaus turinio paskaitas Šaulių Sąjungos nariams, kariuomenės daliniams bei visuomenei. Apie šešetą metų buvo nuolatinis Lietuvos radiofono paskaitininkas higienos bei sveikatos reikalų temomis.

Ir iš viso tenka pabrėžti, kad sukaktuvininkas visuomeninio darbo niekad nevengė, todėl nereikia stebėtis, kad 1940 m. spalio mėn. so-

viėtų buvo suimtas, kalinamas bei tardomas su įvairiausiais grąšinimais. Tik 1941 m. sausio mėn. iš kalėjimo buvo paleistas.

Vokiečių okupacijos metu, Sveik. Min. dr. K. Venciaus ir kitų kolegų prašomas, jis apsiėmė eiti Vyr. Sveikatos Valdybos Valdytojo pareigas. Daugeliui mūsų gydytojų tada visai nebuvo žinomos tos valdybos nežmoniškai sunkios darbo sąlygos. Jau pačioj pradžioj vokiečiai pabrėžė, kad Vyr. Sveik. Valdyba būsianti tik General Komisarjato Sveikatos skyriaus patariamasis organas. Ir čia tenka pažymėti, kad Vyr. Sveikatos Valdybos darbų eiga tai buvo ištisinė kova už lietuviškas bei tautines aspiracijas. Tik dėka dr. B. Matulionio sumanumo, kietos laikysenos ir nepalaužiamos valios, buvo daug atsiekta. Pavyzdžiui, General Komisarui davus įsakymą uždaryti V.D. Universitetą, buvo pasitarta su V.D.U. vadovybe ir paskaitos buvo tęsiamos. Dėka sumanių žygių, buvo apsaugota psichiniai ligonys nuo sunaikinimo, kas buvo padaryta kituose okupuotuose kraštuose. Buvo energingai priešintasi liet. gydytojų ėmimui vokiečių kariuomenėn, net atsisakant vykdyti ultimatumą dėl pristatymo 33 liet. gydytojų fronto reikalams. Gį paimtieji gydytojai buvo be sutikimo Vyr. Sv. Valdybos, tik pagal įsakymą Gen. Kom. Sveikatos Skyriaus viršininko dr. Obsto. Buvo griežtai pasipriešinta dėl išsiuntimo 500 gail. sėserų fronto reikalams ir toji kova buvo laimėta. Buvo energingai rūpintasi atgauto Vilniaus krašto sveikatos reikalais. Žymesnių sveikatos įstaigų vadovavimui buvo paskirti lietuviai gydytojai.

Dėl nuolatinės ir atkaklios kovos su General Komisarjatu, dr. B. Matulioniu buvo užvesta byla, gręšianti karo lauko teismu, tačiau laimingu supuolimu byla buvo perkelta Vokietijon ir užvilkinata, todėl buvo išvengta sunkių pasekmių.

Antrosios sovietų invazijos metu ir dr. B. Matulioniu teko apleisti Lietuvą ir atsidurti Vokietijoj, kur Bad Rehburge iki emigracijos Amerikon vadovavo Britų Raud. Kryžiaus sanatorijai "Alexander".

Į J.A.V.-bes atvyko 1949.VII.29 d. ir pradėjo dirbti Wallum Lake sanatorijoj, kur ir dabar tebeina Vyr. Gyd. pareigas. Valst. egzaminus išlaikė Rhode Island valstijoj 1954.I.14 d.

Kaip Rusijoj, Nepr. Lietuvoj ir Vokietijoj dirbo visuomeninį darbą, taip ir Amerikoj sako prakalbas lietuvių tautinių švenčių progomis,

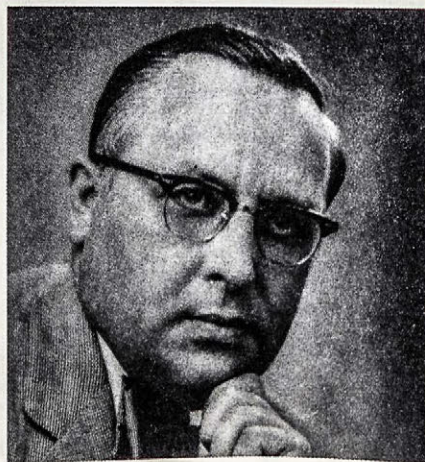
skaito paskaitas bei pranešimus gydytojų draugijoms ir aktingai dalyvauja gydytojų suvažiavimuose. Ir šiuo metu jis yra išrinktas į Pasaulio Liet. Bendruomenės Tarybą ir į Pasaulio bei Amerikos Liet. Gyd. Sąjungos Tarybą.

Dr. B. Matulionis rašė ir teberašo straipsnius lietuviškai bei medicininei spaudai. Pastaraisiais metais suredagavo Korp! "Fraternitas Lithuanica" metraštį, Korp! 50 metų gyvavimo sukakties proga, ir V. Nagiaus monografiją.

Šios dvigubos sukakties proga linkėtina dar daug daug metų gyventi ir su tokia pat neišsemiamą energija dirbti profesinio bei visuomeninio darbo baruose.

Dr. V. Tauras

DR. VACLOVAS PAPROCKAS

New Yorke sukaktuvinkininkas, šiais metais atšventė 60 metų sukaktį. Gimė 1905 m. Asavytų km., Degučių vals., Zarasų apskr. Pradžios mokslius baigęs Maskvoje, grįžęs Lietuvon įstojo į Zarasų progimnaziją, vėliau Mokytojų kursų. Mokytojaves pradžios mokykloje, įstojo į Vytauto Didžiojo Universitetą, Medicinos fakultetą, kurį baigė 1934 m. Nuo 1935-1937 m. buvo Anatomijos Instituto asistentu, vėliau Chirurginės Klinikos asistentu, kol 1944 m. buvo priverstas kartu su kitais pasitraukti į Vokietiją. 1947 m. atvyko į Jungtines Amerikos Valstybes ir pradėjo dirbti ligoninėj. 1951 m. įsigijo praktikos teises ir galutinai įsikūrė New Yorke. Dr. V. Paprockas yra gilinęs savo žinias pas garsuosius Austrijos profesorius: Schoenbauer, Finsterer, Denek, Boehler ir Sauerbruch'ą. Jis yra parašęs ir paskelbęs septynis mokslo darbus "Medicinoje" (1938-1944) ir kartu su prof. Žilinsku yra tyrinėjęs lietuvių kaukoles bei kraujo grupes.

DR. VLADAS RAMANAUSKAS

Atšventė pusamžį. Gimęs 1915 m. rugsėjo mėn. 9 d. Trakiškių k., Kvietiškių vals., Marijampolės apskr., baigęs Rygiškių Jono gimnaziją, Karo Mokyklą, 1943 m. gavo medicinos gydytojo diplomą. Vytauto Didžiojo Universitete studijuodamas buvo Korp! „Ramovė“ narys ir pirmininkas, o okupacijos metais gyvai reiškėsi pogrindyje. Už veiklą prieš okupantus buvo kalinamas komunistų ir nacių. Vokietijoje gyveno Uchteje ir Stutgarte. Atvykęs į Jungtines Amerikos Valstybes, apsistojo Clevelande, kur ir dabar gyvena ir verčiasi medicinos praktika. Dr. V. Ramanauskas aktyvus visose lietuviškoje organizacijose, yra vienas iš pirmųjų Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos kūrėjų.

• **Dr. J. Mauruko išradimas.** (Aparatas buvo demonstruotas Penktojo Lietuvių Gydytojų Suvažiavimo proga.) Dr. J. Maurukas yra sukūręs naują sistemą laboratorijos cheminiams tyrimams. Šią savo sistemą jis jau demonstravo Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos susirinkime, taip pat chemikų suvažiavime Columbus, Ohio.

Tą pačią progą skaitė paskaitą „Equivalent Volume Concept“, kuri buvo išspausdinta „Clinical Chemistry“ žurnale rugpiūčio mėn. Spalių mėn. jis yra pakviestas paskaitai ir demonstravimui savo aparato Patalogų suvažiavime Chicagoje.

Dr. J. Maurukas demonstruoja savo naująjį išradimą.

Veikla

PASAULIO IR AMERIKOS LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SAJUNGOS ŽINIOS

Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų Centro Valdybos POSĖDIS. 1965 m. rugsėjo mėn. 5 d. 3 vv. Northland Inn. Detroitė.

Protokolas Nr. 1.

Dalyvavo: Budrys, Kaunas, Balukas, A. Pacevičius, Martus, S. Pacevičius, Skrinska, Vaitas ir Valaitis.

Svarstyta ir nutarta: valdybos posėdžius sušaukti didesnių profesnių bei visuomeninių suvažiavimų metu, kad galėtų dalyvauti centro valdybos nariai ir direktoriai.

S. Budrys,
PLGS ir ALGS pirmininkas
F. Kaunas,
PLGS ir ALGS sekretorius.

Protokolas Nr. 2.

1965 m. rugsėjo mėn. 24 d. Chicago, Ill. Dalyvavo pirmininkas S. Budrys ir sekretorius F. Kaunas.

Svarstyta ir nutarta: 1) parašyti laiškus vicepirmininkams ir prašyti jų nuomonės ir sumanymų ateities darbams. Galutinas darbo planas bus nustatytas gavus laiškus iš vicepirmininkų. Vicepirmininkai prašomi atsakyti iki spalio mėn. 30 d.

2) Gauti laišakai ir kvietimai dalyvauti Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų suvažiavime Bostone 1965 m. spalio mėn. 9-10 d. Pasūstas sveikinimas ir įgaliotas Dr. V. Vaitkus asmeniškai dalyvauti suvažiavime ir perduoti lietuvių gydytojų linkėjimus.

3) Parašyti laišakai Dr. H. Armanui ir Dr. J. Kudirkai apie galimybę įsteigti Marylando skyrių.

F. Kaunas,
PLGS ir ALGS sekretorius.

ILGD VEIKLOS PLANAI 1965/66 M.

Š.m. rugsėjo 21 d., Illinois Lietuvių Gydytojų Dr-jos valdyba susidedanti iš gyd. V. Šaulio, A. Juozaičio, L. Seibučio, A. Pustelninko, E. Ringaus, J. A. Ramono, J. Dainausko ir Mo-

Illinois liet. gyd. keičia valdžią...

Dr. V. Šaulys, pirm. Dr. J. Aglinskienė, buv. sekr., Dr. J. Volodka, buv. pirm. Stovi: Dr. F. Kaunas, kult. fondo k-jos pirm., Dr. L. Seibutis, sekr., Dr. J. Ramonas, pareng. k-jos pirm. Dr. A. Juozaitis, vicepirm., Dr. A. Pustelnikas,

terų pagalb. vieneto pirm. V. Tumasonienės aptarė ateinančių metų veiklą.

Visuotiniai narių susirinkimai su mokslinėm programom bus surengti spalio, lapkričio, sausio, kovo ir balandžio mėnesių paskutiniais trečiadieniais. Spalio mėn. susirinkimas skiriamas Lietuvių Gydytojų Biuletenio penkmečiui paminėti. Biuletenio oficialus leidėjas yra Ill. Liet. Gyd. Dr-ja. Lapkričio mėn. susirinkime bus mokslinė filma apie psichologinę įtaką urologinėm ligom. Prie filmos paruošimo V.A. Hines Hosp. daug darbo įdėjo dr. L. Seibutis. Jis filmą pajvairins savo komentarais.

Gruodžio 12 d. Dariaus ir Girėno salėj Ill. Liet. Gyd. Pag. moterų vienetas ruošia tradicinę "Kalėdų Eglutę" — gydytojų šeimų pobūvį. Vienas iš daktarų jau renka magikos instrumentus ir ruošia dar nematytą magišką programą.

Vasario 16, 1966 Nepriklausomybės minėjimo proga — kultūrinis akademinio pobūdžio susirinkimas.

Kovo mėn. pradžioj, per Čikagos med. Soc. Clinical Conference Palmer House sudaryti progą susirinkti liet. gydytojams trečiadienį pietų pertraukos metu pietų.

Birželio 4 d., 1966 tradicinis Ill. Liet. Gydytojų pobūvis. Pobūvio pelnas, kaip ir kiekvienais metais, skiriamas kultūriniais reikalams.

Nutarta raginti gydytojus remti aukomis ir dalyvavimu Komiteto Liet. Nepriklausomybei Atstatyti manifestaciją-žygį į Jung. Tautas š.m. lapkričio 13 d. Jau Ill. Liet. Gydytojai sudarė daugiau 600 dol. ir persiuntė Komitetui.

OHIO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ DRAUGIJA

Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos suvažiavime rugsėjo 4-6 dienomis Detroite dalyvavo 20 Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos narių, o su šeimomis viso 54 asmens. Į naują Pasaulio ir Amerikos L. Gydytojų valdybą iš Ohio išrinkta Dr. A. Martus — vicepirmininkas, Dr. J. Skrinška — direktorius. Sekantis suvažiavimas Clevelande, Ohio — 1957 m.

Kovo 27 d. Čiurlionio Namuose, Clevelande, Ohio, Lietuvių Gydytojų Dr-ja turėjo savo ketvirtmečio susirinkimą, kuriu metu Dr. J. Maurukas aiškino savo naujai sukurtą sistemą cheminiams laboratoriniams tyrimams, taip pat demonstravo precizinį aparatą, kuris reikalingas šiai sistemai, kurią jis pats savo rankomis ir padirbo. To pat susirinkimo metu Dr. A. Nasvytis, Pas. Lietuv. Bendr. vicepirmininkas, pasakojo savo išpūdžius iš Pietų Amerikos Lietuvių Kongreso.

Ohio Lietuvių Gyd. Dr-ja pagelbėjo šiems lietuviškiems reikalams savo aukomis: Čiurlionio Ansambliui 25 metų sukakties proga — \$100; Tautos Fondui — \$100; Žygiui į Jungtines Tautas lapkričio 13 d. — \$00. Jau baigiama rinkti ir šių metų \$1000 kultūrinė premija. Metinis Draugijos suvažiavimas įvyks spalio mėn.

KALIFORNIJA

Kalifornijos Lietuvių Gydytojų Draugijos susirinkimas įvyko rugpiūčio 15 d. Santa Monikoje, Dr. J. Gudausko namuose. Dalyvavo 10 gydytojų, daugiausia su šeimomis.

Susirinkimą atidarė Draugijos pirmininkas Dr. J. Jusionis, pateikdamas plačią dienotvarkę. Į Draugiją nauju nariu buvo priimta neseniai iš Illinois į Los Angeles Veteranų ligoninę atvykusi psichiatrė Dr. J. Žirgulienė.

Sekė Draugijos pirmininko pranešimai apie rugpiūčio 5-8 d. Los Angeles Statler Hilton viešbutyje vykusią 52-ją Lietuvos Vyčių konvenciją. Taip pat Draugijos pirmininkas painformavo apie Los Angeles lietuvių tarporganizacinį pasitarimą dėl šiais metais ruošiamo jaunimo žygio New Yorke Madison Square Garden. Gydytojų Draugiją Vyčių Konvencijoje ir lietuvių tarporganizaciniame pasitarime atstovavo Dr. J. Jusionis ir Dr. Z. Brinkis. Jaunimo žygiui New Yorke surinkta 30 dol.

Ohio Lietuvių Gydyt. Draugijos Valdyba (iš k. į d.) Dr. J. Skrinška, Dr. A. Martus ir Dr. D. Degesys.

Iždininkė Dr. S. Barnett pranešė, kad jau surinkta arti šimtinės Lietuvių Fondui. Dar šiais metais Draugija nori tapti pilnateisiu Lietuvių Fondo nariu.

Antroji programos dalis buvo muzikinė. Ją puikiai paruošė muzikė G. Gudauskienė ir V. Kevelaitienė. Besivaišindami paruoštais G. Gudauskienės valgiais, susirinkusieji atydžiai klausėsi muzikos ir dainų. Visi programos dalyviai buvo iš gydytojų šeimų tarpo.

Dr. Sruogienės anūakai Vita ir Andrius Kevalaičiai kartu su Daina ir Sauliumi Gudauskais padainavo ir pašoko iš "Sound of Music"

Jiems pianinu akomponavo Gediminas Gudauskas.

Dr. Naujokaičio sūnūs paskambino pianinu Povilas — Grigo "Vestuvių dainą", o Linas — Šopeno valsą C minor opus 64.

Žibutė Brinkienė padainavo iš F. Loewe Žaviosios damos: "Mano norai nedideli" ir Galėčiau šokt per naktį". Pianinu akomponavo muzikė Giedrė Gudauskienė, pritariant Gediminui ir Sauliui Gudauskams.

Susirinkusieji buvo patenkinti gražiai praleista popiete ir išsiskirstė su viltimi, kad ateityje Gydytojų Draugija surengs dar daugiau panašių popiečių.

*Dr. A. Miškinienė
ir Dr. V. Majauskas
suveda sąskaitas
po suvažiavimo
Detroitė.*

A.L.G.S. Detroito skyrius su svečiais.

Dantų Gydytojų Skyrius

VEDA — DR. R. POVILAITIS

PERIODONTINĖS LIGOS

Kas yra periodontinės ligos? Kaip pats žodis „periodontium“ reiškia, tai yra audiniai, artimai surišti su danties šaknimi ir kaulu, laikinčiu dantį žiaunoje. Dantis žandikaulyje nėra jaugęs, bet judamai laikomas periodontinių ligamentų, panašiai kaip hamakas pririštas prie dviejų medžių. Tarp ligamentų eina kraujas, limfos takai ir nervai. Danties šakniai išėjus virš žandikaulio, prie šaknies yra priaugusi gingiva, kuri, būdama sveika, yra šviesiai rausvos spalvos, stangrios sudėties ir turi laisvai judantį kraštelį, nedaugiau kaip vieno ir ketvirčio milimetrą pločio. Gingiva yra gamtos pritaikyta atlaikyti kramtomo maisto masažą, braižymą ir trynimą, kuriuos sveika gingiva atlaiko be kraujavimo ar uždegimo. Sužeista gingiva labai greit gyja — tai viena iš greičiausiai gyjančių žmogaus kūno dalių. Sveika gingiva taip pat yra labai atspari infekcijoms, nes burnoje yra didesnis skaičius ir daugiau rūšių bakterijų negu bet kur kitur kūne, kurioms gingiva turi turėti atsparumą.

Kita didelė priežastis periodontinių ligų pradžiai yra ant dantų, ypatingai žemiau laisvos gingivos kraštelio, susirinkusios kalkės. Vaikai seilėse tų kalkių neturi, todėl pas vaikus jų nerandama ir ant dantų. Vėlesniam amžiuje, pradėdant nuo 30 metų, kalkės randasi vis didesniais kiekiais ir jeigu jos nėra nuvalomos dantisto mažiausiai vieną kartą į metus, pradeda gręsti pavojus periodontiniams audiniams gauti uždegimą, ar degeneracijos pradžią.

Periodontinės ligos yra trijų rūšių: 1. gingivitis, 2. periodontitis, 3. periodontosis.

Gingivitis yra lengviausia forma, galinti išsivystyti į periodontitį ar net periodontosį. Gingivitis yra atpažinamas raudonos spalvos gingiva, gingivos patinimu, greitu kraujavimu (pvz. plaunant dantis) ir skausmu, kuris nėra didelis. Rūpestingai plaunant ir masažuojant dantis ir gingivą su tinkamu dantų šepetuku, nesant kūne kitų trūkumų, gingivitis gali būti pašalintas.

Periodontitis yra atpažįstamas, kada gingiva yra raudonos ar violetinės spalvos, patinusi ir paviršius blizga, turi gilius tarpus tarp šaknies ir gingivos bei kaulo, yra didesni kiekiai kalkių virš ir žemiau gingivos ir dantys darosi laisvi ir pradeda retėti. Rentgeno nuotraukose galima matyti horizontalinį alveolinio kaulo nykimą. Šita situacija nėra beviltė, bet reikalaujanti profesionalios pagalbos dantų kruopštaus nuvalymo forma ir paciento talkos dantis šveičiant. Akutinius ir chroniškus ligos simptomus pašalinus, dažnai reikia pašalinti nesveiką, liuosą gingivą apipiaustymo būdu. Jeigu periodontitis nėra laiku pradėtas gydyti, gingiva ir alveolinis kaulas pasiekia stadiją, kada yra pervėlu ką nors daryti ir reikia masiniai dantis ištraukti. Statistika rodo, kad Amerikoje daugiau dantų yra prarandama dėl periodontinių ligų negu visų kitų priežasčių!

Periodontosis yra visų pavojingiausia liga, naikinanti danties šaknį laikinčius ligamentus, gingivą ir kaulą. Rentgeno nuotraukose matyti horizontalinis kaulo nykimas. Paskiri dantys, jų grupės ar net visi dantys gali būti paliesti. Dantistas mažai gali pagelbėti, nes gydymas, paprastai, yra nesėkmingas. Periodontosis pasitaiko rečiau negu periodontitis, bet dažnai paliečia jaunos, 25 metų ir jaunesnius žmones. Tikroji periodontosis etiologija nėra gerai žinoma. Prognozė, kaip anksčiau buvo minėta, yra bloga.

Baigiant šį trumpą periodontinių ligų apibūdinimą, reikėtų dar kartą paminėti kaip galima išvengti, ar kuo ilgiau atidėti, šių ligų pasekmes.

1. Visada po valgio gerai nuvalyti dantis, vartojant tinkamą dantų šepetuką ir dantų pastą. Šepetuką per dantis braukti išilgai, t.y. aukštyr ir žemyn, o ne skersai — horizontaliai.

2. Valgyti kiek galima dažniau maistą, kuris duotų gingivai masažą — kaip juodą duoną, obuolius ir t.t.t

3. Mažiausiai vieną kartą į metus duoti dantistui nuvalyti susirinkusias ant dantų kalkes ir mechaniškai nušveisti dantis.

4. Valgyti maistą, turintį reikalingų kūnui vitaminų ir mineralų, ypatingai vitamino C.

ATŽALYNAS

Veda — DR. M. VYGANTAS

NAUJI METODAI AMERIKOS MEDICINOS MOKYKLOSE

Šių dienų medicinos studijos Amerikoje pergyvena didelį bandymą. Kaikas laiko šituos pakitimus revoliucija, kiti kontrevoliucija, bet esmėje šitie bandymai yra daromi, kad medicinos mokslas neatsilikėtų nuo medicinos ir jos technikos bendros pažangos. Viena iš svarbiausių minčių medicinos moksle pagal kurią bandymai yra daromi, linksta studijuoti pacientą kaip žmogų, o ne tik kaip pataloginį preparatą.

Po visų didelių atradimų šiame šimtmetyje, kurie padėjo išnagrinėti ir apibūdinti ligų procesus pagal jų mokslinius ir biocheminius pakitimus, ir surasti naujausius vaistus tiems procesams sustabdyti šiandien stengiamasi studijuoti žmogų-pacientą jo socio-biologinėje aplinkoje. Tiesa, medicina visada domėjosi šiuo klausimu, bet dabar daromi bandymai ir tyrimai nagrinėti ir apibūdinti subtilius pakitimus, kurie turėtų įtakos žmogui-pacientui. Tad, ne vien tik studijuojama virusų, bakterijų ir fizinės įtakos ląstelei ir jos cheminei struktūrai, bei šeimos ir kitų žmonių ir visos aplinkos įtaką ląstelių agregacijai vadinamai žmogui-pacientui.

Šitos naujos idėjos yra perduodamos medicinos studentams dviem metodais: a) klasiniu — paskaitų metodu ir skaitant, pvz., „Human Ecology, Man and His Environment“, arba „Prevention Medicine“ ir b) tiesioginiu stebėjimu. Dėl paskutinio metodo didžiausi pasikeitimai ir vyksta medicinos mokyklose. Dabar studentui nuo pirmų dienų yra duodama stebėti žmogų per reliatyviai fiziologinį procesą, kaip, pavyzdžiui, nėštumą, gimdymą ir po gimdymo stebėjimą visų reakcijų, kurios įvyksta ligonyje iš fiziologinės, psichiatrinės ir sociologinės pusės. Tai nėra studija kurio nors ligos proceso, bet gana normalaus proceso, kuris tampriai surištas su žmogumi, jo šeima ir bendruomene. Tik po to, kai studentas šitą procesą gerai supranta, jam leidžiama susipažinti ir studijuoti pacientą su kokia nors chroniška liga, t.y. studijuoti ligos procesą.

Ko norima pasiekti tokiu metodu? Pirmiausia, supažindinti studentą su nauja gydytojų

orientacija-specialybe šeimos praktikoje. Antra, duoti jam progos giliau įvertinti bendrą praktiką lyginant su specialybe. Trečia, ir svarbiausia, studentas susiriša su pacientu labai tampriais ir maloniais ryšiais — „gydytojo-paciento santykiai“. Tuo būdu, medicinos studijos nėra vien tik faktų, bet žmonių gyvenimo ir pergyvenimų pažinimas.

Toks tamprus ryšys su pacientu reikalauja subrendimo, kurio medicinos mokytojai lig šiol nepripažino savo studentams. Bet dabar pradėta galvoti, kad Amerikos medicinos studentas yra pakankamai suaugęs ir subrendęs jaunuolis, kuriam studijų paruošimas paliekamas jo asmeniškai atsakomybei. Nedaromi savaitiniai egzaminai, negrasinama, ir galutiniai egzaminai įvertinami kaip „superior, satisfactory ir unsatisfactory“. Šitokia subrendimo pažiūra yra reikalinga, nes medicinos studijos reikalauja daug pasišventimo ir darbo tiems visiems svarbiems principams ir faktams išmokti.

Bet ir toliau mėginama studijas lengvinti. Vienas iš svarbesnių naujų metodų yra pavadintas „The program med instruction“. Šiuo metodu kursas yra išdėstytas į kelis pagrindinius skyrius, kuriuos studentas palaipsniui moko ir išsąmonina į dalykų esmę. Naudodamasis šiuo metodu, studentas turi išspręsti specifinį klausimą, kad galėtų žengti pirmyn pagal savo sugebėjimą.

Mėginama net sutrumpinti medicinos studijų laiką. Kai kurie universitetai, kaip antai Jefferson, Northwestern ir Boston yra parengę specialų kursą, į kurį priimami gabūs abiturientai, baigę gimnazijas. Šitas kursas trunka 5-6 metus, kol studentas įgyja medicinos gydytojo diplomą. Normaliai laikos iki šiol buvo 7-8 metai.

Nors šitie pakeitimai dar yra eksperimentinėse stadijose, bet rezultatai yra geri, ir, atrodo, kad daugiau mokyklų įsives šį kursą.

Dr. M. Vygantas

● Vėlai, bet su džiaugsmu sužinojome, kad Ohio State Universiteto medicinos fakultetą baigė J. Mačys iš Clevelando. Premedical studijas atliko Western Reserve Universitete Clevelande.

● Vokietijoje ši rudenį medicinos mokslus baigė Zigmas Kungys, Balys Petrauskas, ir Adolfas Sležas.

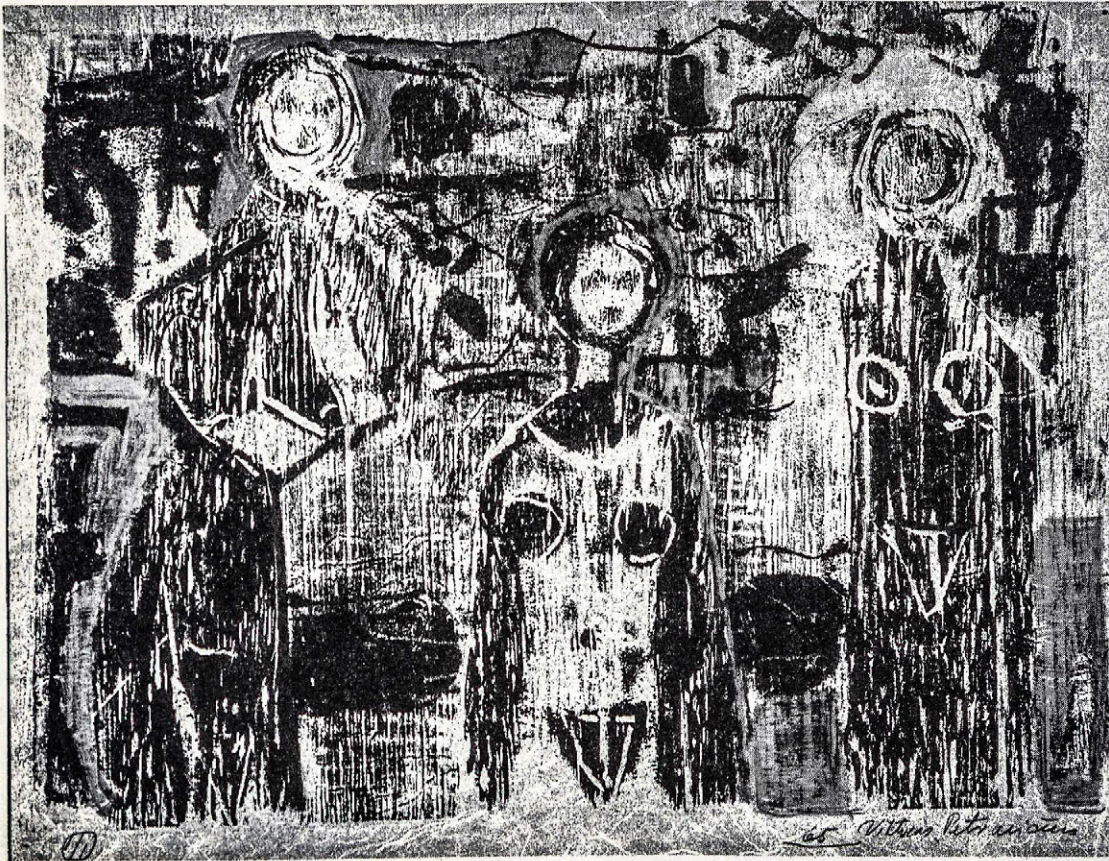
● Alfredas Alekna, baigęs interno staž Alameda County ligoninėje San Francisco, spalio pradžioje vyks į karo aviaciją. Po pagrindinių parengiamųjų kursų, jis bus pasiūstas į Vietnamą kaip aviacijos chirurgas.

● Arvydas Tauras šiuo metu atlieka chirurginę rezidenciją Milwaukee County ligoninėje, ruošdamasis kosmetinei chirurgijai. Liepos mėn. jis sėkmingai baigė interno stažą University of Illinois Research and educational ligoninėje.

● Alvydas Koncė atlieka interno stažą San Francisco Union Pacific ligoninėje.

● Šarūnas Tauras išvažiavo į Panama City, Floridoje gilintis odontologijoj — burnos chirurgijoje, tuo pačiu metu dirbdamas Floridos valstijoje.

● Ši rudenį Illinois U-to medicinos fakultete studijas pradėjo Dalia Ažubalytė iš Danville, Illinois ir Algirdas Volodka iš Chicagos.

Moterų Kampelis

REDAKTORĖ B. KOŽICIENĖ

(Pabaiga)

Keletai dienų palikę Romą, pasukom pietinėn Italijon. Tikslas: Vezuvijus, Pompėja, Neapolis, Sorrento ir Capri. Važiavom autobusu ir mūsų vadovė iki Neapolio buvo miela ir šneki italė. Jos dėka sužinojome, jog tikrasis Mozarella sūris yra daromas iš buivolės pieno. Pravažiuojant pro "sūrių miestelį" (vardo neprisime nu) parodė buivolų kaimenes. Pravažiavome ir Sophia Loren gimtinę. Kelias puikus, nusodintas medžiais (topoliais?). Su pasididžiavimu vadovė mums rodė Mussolini darbus: užtvankas, žaliuojančius ir laistomus laukus, puikius kelius. Man prisiminė mano buvusios šeimininkės vokiečių žodžiai Frankfurte: jei ne Hitleris, mes daug ko neturėtume". Atrodo, masėje diktatoriai turėjo pasisekimą.

Neapolis modernus miestas ir išpūdzio nepaliko. Čia gavome naują vadovą, atrodo, buvo išvažinėjęs ne tik Italiją, bet ir du trečdaliu pasaulio. Jo aiškinimai Pompėjoje paliko man neišdildomą išpūdį. Sužinojau, jog Pompėja žuvo ne nuo lavos, kaip iki šiol mums buvo aiškinta, bet nuo karštų pelenų. Žmonės visi galėjo pabėgti ir, išskyrus vergus ir keletą gobšių turtuolių, pabėgo. Neseniai surastame vieno kapitono laiške, kuris dalyvavo žmonių gelbėjime, rado tai aprašyta. Šiuo metu laiškas yra, rodos, Neapolio muziejuje. Įdomiai atnaujinami griuvėsiai: paliekami senieji ir naujos plytos daromos galimai panašesnės į senąsias. Gatvės grindinys ir didžiuliai akmenys, kuriais iš vienos gatvės pusės pereinama kiton, yra originalūs. Šaligatvių nėra, bet nuostabu, kaip prieš šimtus metų žmogus sugebėjo patogiai įsitaisyti. Akmuo nuo akmens maždaug žingsnio atstumo, kad galėtų pravažiuoti ano meto dviračiai vežimai. Daug išliko mozaikos ir skulptūros. Kol neaplankiau Pompėjos, nežinojau, jog garsusis šokantis Faunas yra ten. Buvo įdomu aplankyti dviejų brolių turtuolių bankininkų rūmus. Gaila, į vieną kambarį vadovas nusivedė tik vyrus, moteris palikdamas gėrėtis fontanais. Pagal mūsų vadovą — Pompėjoje linksmai ir laisvai gyventa. Šiurpas nukrečia pamačius iš po pelenų atkastus kūnus. Žmogus paliktas toje pačioje pozicijoje, kurioje rastas, tik vietoje

raumenų užpildoma vašku. Kaip tai atliekama — ne man čia aprašyti. Atkasimo darbai tebevyksta. Jei per 200 metų atkasė tik trečdalį, kiek dar užtruks atkasti visą Pompėją?

Važiuojant iš Neapolio į Sorrento nepaprastai gražūs vaizdai: važiuoji pajūriu ir įlanka. Vienoje pusėje Neapolis, kitoj — Sorrento. Ne nuostabu, kad čia pravažiavome net dvi vietas, kur buvo sukami filmai. Vakare matėme Sorrento miestą ir įlanką šviesų jūroje.

Tiek girdėta ir skaityta apie Mėlynąjį Grotto! Sekančią dieną ir išvykom tenai. "Kuo ypatinga Grotto Azuro?" — paklausiau vadovę. "Niekuo" — atsakė. "Grotto Azuro reikia pamatyti ir išgyventi". Tiek ir aš tegaliu apie ją pasakyti. Gal dar pridėčiau, jog tai yra ola kalnų papėdėje, kurioje atsimušdami saulės spinduliai vandenį nuspalvina nepaprastu mėlynumu. Nuostabus vaizdas ir skambanti italų daina išpūdį pagilina.

Capri — biznio vieta. Aš esu lygumų pelė ir bijau kalnų, o ten visi viešbučiai, man atrodė, vos laikosi ant uolų! Buvau laiminga, kai iš ten išvažiavau.

Venecija — apdainuotasis gondolų miestas. Per keturias dienas miestą pėsti išvaikščiojom ir laivais perplaukėm po keletą kartų. Gatvėje vos gali žmogus su žmogumi prasilenkti ir pradžioje buvo nejauku. Gondolose girdėjosi dainos, o vieną vakarą ir akordeonas pravirko. Sak, amerikiečiai važinėjasi.

Šv. Morkaus aikštę bene geriausiai apibūdino Napoleonas: didžiausia pasaulyje salė po atviru dangumi. Savaitgaliais gyvenimas čia verda iki vėlumos. Italai moka gyventi: nesku ba, nebėga, bet gyvena — kiek jie turi, tiek jiems ir užtenka.

Iš Venecijos pro Milaną ir Frankfurtą grįžtam namo. Namo? Taip, esam netoli savo tėviškės laukų, taip arti... Tačiau už vandenų laukia palikti vaikai laikinuose namuose ir reikia grįžti.

Gaila palikti Italiją, gaila ir Frankfurto... Sudiev, senute Europai! Tikiu dar matysimės.

B. KOŽICIENĖ

Stipendijų Fondas

Illinois lietuvių gydytojų draugijos pagalbiniis moterų vienetas per trumpą savo gyvavimo laiką jau turi gana gražią ir turtingą darbais praeitį. Narių skaičius gana mažas, bet narės yra energingos ir veiklios. Per keletą metų jos pajėgė išleisti lituanistinėms mokykloms reikalingų vadovėlių, surinko užtenkamai lėšų įstojimui į Lietuvos Fondą su \$1000 įnašu ir ne tik kas metai aukoja stambias sumas Balfui, Lituanus, Cancer Foundation ir t. t., bet taip pat remia įvairias lietuviškas organizacijas.

Šiais metais Illinois moterų Vieneto narės pažengė dar vienu žingsniu pirmyn šalpos srityje. Suprasdamos ir giliai įvertindamos didelę mokslo reikšmę jaunimui ir žinodamos kaip kartais yra sunku dėl ekonominių trūkumų tą mokslą atslekti, nutarė įsteigti savitarpinės pagalbos pobūdžio Stipendijų Fondą Vieneto narių vaikams. Visiems yra aišku, kad nelaimės atveju ekonominiai ištekčiai labai greitai išsenka ir vaikų išmokslinimas sudaro sunkią ir nepakeliamą problemą. Ta mintimi vadovaudamosios, Vieneto narės ir nutarė įsteigti Stipendijų Fondą.

Suprantama, kad yra daug jaunuolių reikalingų šalpos, bet šiuo tarpu Vienetas yra neužtenkamai pajėgus tokias sumas sukelti, kad galėtų skirti stipendiją ne narių vaikams. Pradžioje yra svarbu aprūpinti kolegų narių vaikus, nes jaučiama, kad tai yra *savųjų pareiga*.

Stipendijų Fondas įsteigtas. Laukia didelis darbas, sutelkti lėšų, kad galima būtų įvykdyti Vieneto užsimojimą. Tikimės, kad visos narės stos į darbą, ragindamos Illinois lietuvių gydytojų draugijos narius remti šį svarbų Fondą. Kartu žengdami, toliau nueisim ir darbas bus daug našesnis.

Stipendijų Fondo reikalams tvarkyti yra išrinktas komitetas penkeriems metams. Jį sudaro: pirm. — Dalia Bobelienė, vice-pirm. — Janina Vienužienė, ižd. — Valė Mažeikienė, sekretorė — Aldona Mažeikienė, narė — Vieneto pirmininkė dr. Vida Tumasonienė.

D.B.

Pas mur ir svetur

● Sveikinam *G. Sidrienę*, Streator, Ill., su devintąja šios pavyzdingos lietuviškos šeimos atžala — dukrele. Jinai neseniai net rado laiko, — korespondencija atspausdinta Chicago Tribune, — raštu reaguoti į Rev. J. R. Chandran'so raginimus sustabdyti ("vardan meilės, taikos ir teisingumo tarptautiniuose santykiuose") antikomunistinius veiksmus P. Vietname.

● *Vanda Kaunienė*, nuplaukusi 10 mylių, liepos mėn. buvo apdovanota atitinkamu Amer. Raud. Kryžiaus pažymėjimu.

● *Ringailė Zotovienė*, lietuvių tautinių šokių instituto narė ir šokių mokytoja, Dainavos vasaros stovykloje lektoriavo tautinių šokių mokytojų kursuose.

● *Dr. Juozo ir muz. Giedrės Gudauskų* namuose įvyko Kalifornijos lietuvių gydytojų dr-jos sus-mas. Muzikinę dalį paruošė G. Gudauskienė ir V. Kevalaitienė. Programą atliko Vita ir Andrius Kevalaičiai, Daina ir Saulius bei Gediminas Gudauskai, Povilas ir Linas Naujokaičiai, p. Ž. Brinkienė, pianinu pritariant Giedrei, Gediminui ir Sauliui Gudauskams.

Vieneto narės ponios *E. Giedraitienė*, *K. Leseckienė*, *D. Bobelienė*, *L. Kilikonienė* ir *I. Zibienė* (truksta nuotraukoje) buvo labai maloniai priimtose *Gintaro Baliaus* rengėjų.

KRONIKA

ILLINOIS

● *Dr. S. Biežis*, rugpiūčio mėn. 23 d. LB. Chicagos Apygardos pirm. buvo formaliai paprašytas perimti III-sios JAV ir Kanados Dainų šventės pirmininko pareigas. III-ji Dainų šventė įvyks 1966 m. liepos mėn. 3 d. Chicagos International Amphitheatre.

● *Dr. K. Ambrozaitis su poniu, dr. B. Beinoris ir dr. P. Mažeika su poniomis* išvyko į Europą dalyvauti gydytojų suvažiavimuose.

● *Daktarai Tumasoniai, dr. Blažys, dr. Strimaitis, dr. Bakšys ir dr. Makštutis* šiemet buvo labai užimti ruošiant vestuves.

● *Dr. A. Glaveckas* vedė Vidą Strimaitytę (dr. Strimaičio dukterį).

● *Mary Thompson* ligoninė, kurią sudaro tik moterys gydytojos šiemet šventė 100 metų nuo ligoninės įkūrimo. Mokslinėje programoje dalyvavo *dr. Milda Budrienė*.

● *Dr. Taurai* po suvažiavimo Detroite nutarė pasisėsti ir išvyko į Floridą, kur karinę prievolę atlieka jų sūnus dr. Šarūnas.

● *Dr. Marija Ringuviėnė* baigė rentgenologijos rezidenciją. Sveikiname.

● *Dr. L. Seibutis* vyksta į International Paraplegic Society Suvažiavimą, Toronte, Kanadoje š. m. lapkričio mėn. ir skaitys mokslinį pranešimą "Paraližuotų ligonių mirtingumas dėl urologinių susirgimų".

● *Dr. Aldona Juozevičienė* lankė savo tėvelį, buv. Lietuvos prezidentą tremtini Aleksandrą Stulginską. Papasakos savo išpūdžius lapkričio mėn. pradžioje Korp. "Gaja" susirinkime.

Dr. B. Gaiziūnas tikrina Dr. J. Ramono barzdą.

Inž. Rugio pasikalbėjimas su naująja Liet. Gyd. Biuletinio redaktore.

● *Dr. J. R. Dainauskas*, bebaigdamas patologijos rezidenciją St. Lukes-Presbyterian ligoninėje dirba prie labai specializuotos studijos "Elastinių audinių stiprumas plaučių struktūroje".

● *Dr. J. Adomavičius* dalyvauja Dvasinės Sveikatos Kursuose ir skaito paskaitas sveikatos klausimais. Spalių mėn. 1 d. kalbės "Psichinė sveikata ir jos ugdymas". Paskaitas rengia Alvudas.

● *Jaunimo žygį į Jungtines Tautas* aukomis parėmė šie gydytojai: F. Mažeika \$100, G. Balukas, E. Ringus, V. Tauras, A. Razma, K. Ambrozaitis, H. ir A. Miliai, A. Maciūnas po \$50. O. Mironaitė ir V. ir A. Š. po \$25. F. Kaunas — \$10. M. ir S. Budriai, J. ir K. Aglinskai — \$25. V. ir V. Tumasoniai — \$20.

● Illinois Liet. Gyd. Dr.-ja įteikė \$500 čekį a.a. dr. Juliaus Kaupo raštams leisti fondui per 5-tą Pas. Liet. Gyd. Sąg. suvažiavimą Detroite. Tuomi buvo išpildytas Kultūros Fondo (ILGD) pažadas \$1000 sumoje.

● *Dr. Ed. Ringus* — radiologas Roseland Community Ligoninėje mėgina naują kobalto spinduliais vėžiui gydyti mašiną (nuotrauka) Ta proga dr. Ringaus nuotraukos ir su visuomenei skirtu aprašymu buvo patalpinti Čikagos ir pietinių priemiesių spaudoje, kaip South End Reporter, š. m. rugpiūčio 18 d.

● *Čikagos Vokiečių Gyd. Dr.-ja* paprastai kviečia lietuvius gydytojus į savo svarbesnius parengimus. Rugsėjo 25 d. Germania Club, Čikagoje turėjo priėmimą atvykusių 60 gydytojų iš V. Vokietijos susipažinti su JAV kaikiuriom ligoninėm ir gydymo metodais. Ta proga dalyvavo ir keletas lietuvių gydytojų (*L. Seibutis, J. Ramonas ir A. Šaulienė*). Tarpe klinikinių diskusijų buvo inkstų akmenų gydymas-pašalinimas neoperaciniu būdu, kur diskusijas autoritetingai susumavo dr. L. Seibutis.

● *Dr. Vyt. Musonis*. Markham, Ill., iš bendrosios praktikos perėjo psichiatrijon ir liepos mėn. pradėjo rezidentūrą Chicagos Veteranų Ligoninėje.

● *V.D.U. Med. F-to XX laidos gydytojai*, pagerbdami savo kolegą a.a. Julijų, jau didžia dalimi atsiliepė solidararia \$25-ių auka (Beinoris, Dubinskas, Gineitis, Kaunas, Kridirka, Musonis, Nakutienė, Šaulys, Vieniūzis). Dar nespėjusieji prašomi išrašyti čekį dr. Julius Kaupas Literary Fund vardu ir išsiųsti dr. Kainui, 1640 So. 49th Ave., Cicero, Ill. 60650, arba tiesiai dr. J. Kaupo Raštams Leisti K-tui, c/o Valdas Adamkavičius, Tabor Farm, Sodus, Mich. 49126.

● *Dr. Kęstutis Paulis*, Barington, Ill. pernai, baigiantis slidinėjimams susitriuškino kairįjį petį. Iš Evanston ligoninės grįžo su protezu "nauja humerus galvute" bet sakosi vėl prisidėsias prie pernykščių slidininkų — "sniegofilų", kurie jau yra užsisakę nakvynes Vail Lodge, Col.

● PLGS direktorius *Dr. J. Skrinska* lankėsi Chicagoje. Buvo sustojęs pas Sąjungos pirmininką ir pasitarė ateities darbais.

KALIFORNIJOJE

● *Dr. Silviija Barnett* yra Lietuvos šeštadieninės mokyklos Santa Monikoje Tėvų komiteto pirmininkė. Jos pastangomis šiemet buvo išrūpintos mokykla puikios patalpos. Santa Monikos lituanistinė mokykla sparčiai auga, nes čia nuolat atsikelia naujų lietuvių šeimų.

● *Dr. Jonas Jusionis*, Draugijos pirmininkas, pažadėjo skirti Lietuvos Fondui tūkstantinę.

● *Dr. Justina Žirgulienė* persikėlė iš Illinois į Los Angeles ir Brentwood'o Veteranų ligoninėje yra vieno psichiatrinio skyriaus vedėja.

● *Dr. Antanas Matukas* šiemet baigė internshipą Harbor General Hospital, Torrance ir atidarė privačią praktiką Santa Barbaroje, Calif.

● *Dr. Zigmąs ir Žibutė Brinkiai* nupirko nuo uošvių rezidenciją ir pradėjo savystoviai "gaspadoriauti".

● *Dr. Mykolas ir Elena Deveniai* išvyko ilgesniai kelionei į Europą ir kitus kraštus.

MICHIGANAS

● *Dr. Bronius Žemaitis* — Pediatric Board's diplomantas, buvo išrinktas Annapolis ligoninės skyriaus vedėju. Ta proga savo jaunai žmonelei pažadėjo atostogas Meksikoje.

● *Dr. Otono Vaito* rūsyje kiekvieną ketvirtadienį kovojama su kalorijomis prie žalio ping-pong stalo. Kova būtų sėkminga jei ne ponios Vaitienės buterbodai.

● *Dr. B. Kvietys* ir ponia didžiuojasi savo sūnaus gimnazisto moksliniais laimėjimais, kuris išėjo savo klasėje pirmuoju.

● *Dr. Vytautas Mileris ir dr. Otonas Vaitas* su šeimomis suruošė ekspediciją į šiaurės Michigan'ą. Kol kas savo atradimų dar nepaskelbė.

● *Dr. A. Zotovas* tuo tarpu nesigaili pakeitęs Chicagą į Detroitą.

NEW YORKAS

● *Dr. V. Avizonis* išleido savo dukterį už Romo šnipto. Sutuoktuvės įvyko Maspeth lietuvių bažnyčioje, o puota dr. Vytauto ir Valerijos Avizonių namuose, Bay Shore, L. I.

● Woodhavene mirė dantų gydytoja *Vanda Košienė*. palaikai išvežti į Chicagą.

OHIO

● *Dr. J. Abraitis* atsigulė Huron Rd. ligoninėje, Cleveland'e, patikrinti savo sušlubavusios sveikatos.

● *Dr. V. Adomavičius* jau gerokai pasveiko ir su ponia pasirodo jau ir už Akron'o miesto ribų.

● *Dr. A. Azelis* su šeima atostogas vėl praleido jų pamiltose vietoje — Cape Cod, Mass.

● *Dr. A. Baltrukėnas*, nors ir labai užimtas savo praktika Akron'e, visuomet pasirodo su savo šeima lietuviškuose parengimuose Cleveland'e.

● *Dr. H. Brazaitis* su šeima buvo išvykęs malonioms atostogoms po Ameriką ir Kanadą, kurios užtruko 3 savaites.

● *Dr. A. Čeičio* šeimoje staigi nelaimė. Ponios Čeičienės sesutė staiga mirė Prancūzijoje.

● *Dr. A. Šepulis* įsigijo laivą. Jį galite rasti Erie ežere. Saulėtų dienų!

● *Dr. D. Degesys* su šeima kada tai pamilo auksinius Amerikos vakarus ir šia vasarą vėl pasileido ten ko ne 4 savaitėm.

● *Dr. V. Gruzdis* su šeima pabėgo atostogų. Kur? Pacientus slapta paliko savo draugams.

● *Dr. E. Juodėnas* buvo išvykęs žuvauti į Kanadą su jaunesnia šeimos dalimi. Grįžo, bet žuvų nematėm ir neragavom.

● *Dr. A. Kisielius* su ponia iš Sidney, Ohio pasistatė labai gražius namus ir suruošė dar puikesnes įkurtuves su namų pašventinimu. Daug svečių iš visų kampy. Namų projektą darė arch. Ūsas iš Detroit'o.

● *Dr. E. Lenkauskas* išrinktas į Lietuvos Fondo Tarybą. Rugpiučio mėn. abu su ponia buvo išskridę kelionei po Europą. Jiems būnant Romoje, p. M. Lenkauskienė, P.L.B. Centro Valdybos sekretorė, per radijo kalbėjo į Lietuvą.

● *Dr. J. Mačiulis* šeimoje laukiama pasikeitimų. Pra-nešime kitą kartą.

● *Dr. A. Martaus* namus "užkariavo" australai-giminės. Ten ilgesnį laiką vieši ponios sesutė p. Cice-nienė, o dabar atvyko ponios brolis, p. Čiurlionis su žmona.

● *Dr. V. Ramanausko* šeimoje lankėsi buvęs klasės draugas vyskupas Pr. Brazys, kada jis buvo atvykęs lankyti Cleveland'o lietuvių.

● *Dr. J. Skrinska* net 2 kartus lankėsi Pasaulinėje Parodoje New York'e. Ta proga aplankė pažįstamus ir simpatijas Washington ir Baltimore. Važiavo ir ponia.

● 15 gydytojų iš Ohio Draugijos su šeimomis dalyvavo laikraščio "Dirvos" 50 metų sukakties proga parengime, Cleveland'e, rugsėjo 25 d.

KANADA

● *Dr. A. Užupienė* sukūrė šeimos židinį su V. Lukoševičium. P. V. Lukoševičius yra baigęs Lietuvoje ekonominius mokslus. Sveikiname ir linkime daug laimės ir saulėtų dienų.

● *Dr. L. Kuolaitė*, liepos mėnesį baigusį stažą, atidarė savo kabinetą Toronte. Dr. Liūda rugsėjo mėn. dalyvavo PLGS suvažiavime Detroite.

- *Dr. V. Gustainienė* neseniai išlaikiusi anestezijos specialybės egzaminus, dirba Scarborough General Hospital.
- *Dr. A. Gailius* ilgesnį laiką dirbęs British Columbijoje netoli Vancouverio, persikėlė į Ontario provinciją. Šiuo metu specializuojasi anestezijoje Civic Hospital, Hamilton, Ont.
- *Dr. J. Sungaila* yra jaunimo Kongreso Toronte rengimo komiteto pirmininkas. Kongresas įvyksta Toronte spalio mėn. 8-10 d.d.

ARGENTINA

- *Dr. M. Šlepetys*, prieš kelis metus baigęs medicinos mokslus, jau pasižymėjo savo darbais ir paskelbė kelis mokslinius veikalus užsienio ir vidaus spaudoje.

VOKIETIJA

- Lebenstede dirba gyd. dr. *A. Šiliniene*, o jos dukterė *dr. A. Šilinytė* dirba Goettingene.

OKUPUOTA LIETUVA

- "Sveikatos Apsauga" (Nr. 6. 1965) skelbia, kad 1965 m. Lietuvoje yra 6 respublikinės ligoninės, 33 — miesto, 5 — infekcinės, 13 — tuberkuliozės, 41 — centrinės rajoninės, 33 — numerinės rajoninės, 11 — gimdymo namų, 2 — vaikų somatinės ligoninės, 87 — kaimo apylinkių ligoninės, 7 — psichiatrinės ligoninės ir dispenseriai, 32 — tuberkulioziniai dispenseriai, 5 — dermatovenerologiniai dispenseriai, 1 — trachomos dispanseris, 1 — tuberkuliozės mokslinio tyrimo instituto stacionaras, 1 — kraujo perpylimo stoties stacionaras ir 4 — onkologiniai dispanseriai.

Dr. O. Mikuckaitė 80 metų sukakties proga.

- *Gydytojui A. Kaminskui* suėjo 60 metų. Gimęs Viduklės v. Raseinių apskrityje, 1932 m. baigė Vytauto Didžiojo Universitetą. 1936 m. dirbo Universiteto Odos ir Veneros ligų Katedroje jaunesniu asistentu, 1939 m. Alytuje, 1940 m. Trakų ligoninės direktoriumi, 1941 m. Vilniaus Odos ir Veneros Dispanserio ir ligoninės vedėju. Yra parašęs mokslinių straipsnių, kurie buvo išspausdinti "Medicinoje".

- 1965 m. gegužės mėn. Palangoje įvyko Lietuvos stomatologų suvažiavimas, kuriame pranešimus darė stomatologai iš Lietuvos, Rygos, Tartu, Lelingrado ir Minsko. Suvažiavimą atidarė sveikatos ministras V. Kleiza.

- Lietuvoje veikia *Liaudies Sveikatos Universitetai*, kurie yra miestuose ir 39 rajonuose. Juos lanko virš 7000 klausytojų. "Šiame darbo bare daug laimėjimų, bet nemaža ir trūkumų", rašo "Sveikatos Apsauga" (Nr. 7.1965).

- *Natūralio prieauglio* keliu Lietuvoje šiuo metu turėtų būti apie 4.100.000 gyventojų, o tuo tarpu 1964 m. sausio mėn. 1 d. tebuvo 2.908.000 tarp kurių 164.000 naujų kolonistų rusų. Tą visai svetimą elementą atmetus, lieka 2,744,000 Taigi okupacijos Lietuvai nuostolių žmonėmis padarė: vokiečių okupacija 300.000 ir bolševikų: 875.000. (Šaltinis. Nr. 3(22) 1965).

- *Dr. Stanislovas Kovalskis* mirė Kaune, sulaukęs 102 metus amžiaus. Vertėsi gydytojo praktika Raseiniuose. Palaidotas Petrašiūnuose.

LIETUVIS GYDYTOJAS PAGERBTAS RAKETŲ EKSPERTO

Maj. Gen. J. B. Medaris, 1955-60 metais buvęs US Army top missile commander Redstone arsenale, savo knygoje "Countdown for decision" dešimtajame skyriuje mini lietuvių kilmės jauną gydytoją, kuris patarė jam patikrinti sveikatą, o nesigydyti antihistamininiais vaistais. Tai buvo **Dr. Jonas Šalna**.

Generolas paklausė Dr. J. Šalnos ir atvyko patikrinimui "feeling that it was merely a concession to Salna's professional standards". Patikrinęs generolą "this young fellow", "in his gentle voice and with a trace of accent" pasakė "I don't like it. There is something. I don't know what it is, but it shouldn't be there". Savaitės bėgyje buvo padaryta radikaline prostatektomija. Jo chirurgas Lt. Col. Van Buskirk "told me afterwards that my particular cancer was growing so rapidly that if it had not been caught by young Dr. J. Salna, I would shortly have reached the point where the best surgery in the world could not, have saved me".

Mieli kolegos, parašiau šias eilutes ne todėl, kad **Dr. Jonas Šalna** tuo metu buvo kariuomenėje gydytoju, bet džiaugdamosi kiekvieno lietuvių pasigėrėjimo vertais pasisėkimais amerikiečių spaudoje, o ypač mūsų lietuvių kolegų laimėjimais.

Fervyka

SUVAŽIAVIMAI - KONVENCIJOS

ŽIEMINIS SUVAŽIAVIMAS COLORADOJE

1966 m. vasario 6-13 visi su šeimoms kviečiami dalyvauti Vail, Colorado, metiniame snieguotų kalnų arba slidžių mėgėjų, pasivadinusių Canadian-American Medical and Dental Ski Association (CAMDSA), suvažiavime — Annual Business Meeting. Trumpa paskaitėlė beveik kas rytą, po to "diskusijos mediciniškoms temoms" ant lifto (ant kai kurių iš jų jau telpa 4), gondoloje (irgi keturiuose — net GPs išleidžiami) arba puspyne po egle... Norintieji skristi Denver'in — lieka trumpa kelionė autobusi — su ekskursija, nedelsdami rašykite į Group & Travel, Inc., 131 E. Allegan St., Lansing, Mich. 48933. Nario mok. 5 dol. metams.

Būtų ypač malonu ten susitikti su losangeliečiais, nes Detroitui atrodo per toli.

AMERIKOS GYDYTOJŲ SUVAŽIAVIMAI

- **American Academy of Ophthalmology and Otolaryngology**, Palmer House, Chicago, Ill. Lapkričio 14-19.
- **Interstate Postgraduate Medical Association of North America**, Sheraton - Cleveland Hotel, Cleveland, Ohio. Lapkričio 15-18 d.
- **Mayo Clinic. Vascular Diseases**. Mann Hall, Rochester, Minn. Lapkričio 18-20 d.
- **American Medical Women's Association 50th Anniversary**. Sheraton Hotel, Chicago, Ill. Lapkričio 10-14 d.
- **American Medical Association**. (Clinical Convention). Philadelphia. Lapkričio 28 - Gruodžio 1 d.
- **Southern Surgical Association**. Homestead, Hot Springs, Va. Gruodžio 7-9 d.
- **Virgin Islands Medical Society**. St. Thomas. Gruodžio 11 d.

- **Postgraduate Courses in Medicine**. The University of Michigan:

- Obstetrics and Gynecology — 1966, sausio 20-21 d.

- Pediatrics — 1966, sausio 17-19 d.

- Diseases of Blood — 1966, vasario 14-18 d.

- Immunology, Clinical — 1966, kovo 21-23 d.

- **General Practice Review**. Denver, Col. 1966, sausio 16-22 d.

- **American Academy of Allergy**. American Hotel, New York. 1966, vasario 21-23 d.

- **Canadian-American Medical Dental Ski Association**. The Lodge at Vail, Col. 1966, vasario 6-13 d.

- **Medical Society of the State of New York**. Americana Hotel, New York. 1966, vasario 14-17.

- **California Medical Association**. Biltmore Hotel, Los Angeles. 1966, kovo 20-23 d.

TARPTAUTINIAI SUVAŽIAVIMAI

- **American Hungarian Medical Association**. New York Academy of Medicine, New York. 1965, lapkričio 19 d.

- **International Congress of Pediatrics**. Tokyo. 1965, lapkričio 7-13 d.

- **International Congress on Rheumatic Diseases**. Gran Hotel Provincial, Mar Del Plata, Argentina. 1965, gruodžio 5-11 d.

- **Post Graduate Course** devoted to fractures and other injuries. Sailing from New York on MS EUROPA. 1966, kovo 14 d.

- **International Congress on Diseases of the Chest**. Copenhagen. 1966, rugpiučio 20-25 d.

• Redaktorės atsakymai:

Dr. Domui Jasaičiui: Širdingai dėkoju už atsiųstą įdomų, aktualų ir intriguojantį straipsnį "Gydytojų Etikos Klausimu". Įdėsime kitame numeryje.

Dr. Kristupui Gudaičiui: Dėkoju už laišką. Straipsnis apie Dr. Albert Schweitzer būtų įdomus ir naudingas, ypač kad Jūs tuo klausimu esate daręs studiją ir buvote paruošęs ilgesnį rašinį. Lauksime. Ačiū.

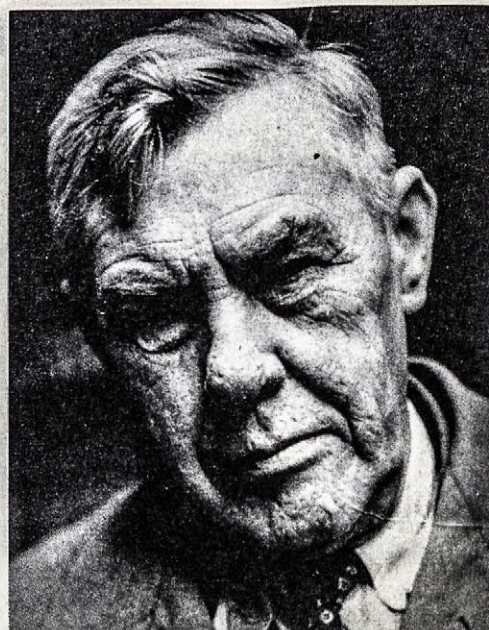
Dr. J. Kriaučiūnui: Dėkoju už pažado išlankymą ir už atsiųstą straipsnį. Talpinsime sekančiame numeryje.

DR. ANTANAS GARMUS

Prieš 15 metų — 1955 m. liepos 23 d. Chicagoje mirė gydytojas, visuomenininkas ir mūsų Illinois Lietuvių Gydytojų Draugijos Garbės Narys **Dr. Antanas Garmus**. Jis gimė 1881 m. vasario mėn. 19 d. Tursono k. A. Panemunės vals. Kauno apskr. Mokėsi Liepojos gimnazijoje ir Kievo bei Berno universitetuose. Grįžęs į Lietuvą 1926-29 m. buvo medicinos fakulteto asistentu, o vėliau Lietuvos Raudonojo Kryžiaus sanatorijos direktorium. Būdamas Tarpautinės Sąjungos Kovai su Tuberkuloze narys, dalyvavo visoje eilėje tarptautinių kongresų: Paryžiuje, Varšuvoje, Lisabonoje ir kt. Nuo 1941 m. yra buvęs biologijos katedros vedėju docento teisėmis. 1941 m. buvo Lietuvos Raudonojo Kryžiaus pirmininku ir 1940 m. buvo išrinktas į „Liaudies seimą“. 1942 m. bandė iškelti viešumon rinkiminę klastą, bandė išbėgti į Švediją, bet buvo sugautas ir pasodintas į Rygos kalėjimą. 1945 m. buvo amerikiečių išlaisvintas. Į Jungtines Amerikos Valstybes atvyko 1949 m.

Visą savo gyvenimą būdamas labai aktyvus ir darbštus, daug yra ir padaręs. Rašė įvairius laikraščius, redagavo Mediciną, parašė kelias knygas, iš kurių paminėtinos: Agota (1907), Die

Permabilität und das Scheidervermögen d. Drüsenzellen für Farbstoffe (1912) Paskaitos iš biologijos ir bakterijologijos (1912) Delko žmogui reikia gert ir valgyt (1914), Dvasios gyvenimo mechanika (1916) Nemuno pakrantėmis (1951) ir kt. 1954 m. Illinois Lietuvių Gydytojų Draugija už jo darbus lietuviškai medicinai išrinko dr. Antaną Garmų savo Garbės Nariu.

m. b.

A.A. DR. KAZIUI DRANGELIUI mirus,
gimines nuoširdžiai užjaučia ir su jais liūdi

Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjunga

Kolegas

DR. MARIJĄ ir EDMUNDĄ RINGUS,
tėvui ir uošviui mirus, nuoširdžiai užjaučia.

Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjunga

DR. LIŪDĄ DIRDIENĘ

ir šeimą, mylimai motinai Lietuvoje mirus,
nuoširdžiai užjaučia

Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjunga

● **Pirmoji lietuviška knyga "Išganymas Vargdienio**, parašyta Dr. J. Šliupo ir išleista New Yorke pasirodė 1885 m., tai yra prieš 80 metų. 1880 m. Chicagoje pasirodė "Istorija Septynių Mokintojų", bet ji buvo pusiau lietuviška, pusiau lenkiška. 1879 m. Mikas Tvaranauskas bandė išleisti anglų-lietuvių kalbos žodyną, bet, išspausdinus 160 puslapių, spaustuvė sudegė, o po to M. Tvaranauskas neturėjo nei pinigų, nei kantrybės visą darbą pradėti iš naujo.

(Sandara, 1965).

● **1965 metais Jungtinėse Amerikos Valstybėse** išduota 17,885 leidimai gydytojams praktikuoti mediciną, iš jų 7,166 laikė egzaminus, o 10,719 gavo teises be egzaminų "by reciprocity and endorsement".

● **Vytauto Didžiojo Universiteto** 12 gydytojų laikė egzaminus, iš kurių 6 išlaikė (Kaliforni-

jos, Illinois, Kansas, Michigan, New Forko ir Ohio valstijose), **Latvijos Rygos Universiteto** 8 gydytojai laikė egzaminus, iš kurių 3 išlaikė ir **Estijos Tartu Universiteto** laikė 3, iš kurių išlaikė 1 ir gavo praktikos teises.

(JAMA, June 7, 1965.)

● **Britanijos gydytojai nori reformų:** padidinti atlyginimą už ligonių lankymą, nori dirbti tik 5 dienas savaitėje, reikalauja 6 savaitių atostogų ir nori, kad vyriausybė sumažintų globjamų ligonių skaičių — visa tai suteiktų jiems maždaug \$3,000 algos padidinimo. Dabar daktaras vidutiniškai uždirba apie \$10,000 į metus.

● Dr. Jefferson Davis Bulla mirė turėdamas **102 metus amžiaus**; tai buvo vienas iš seniausių gydytojų. Jis iki pat mirties praktikavo mediciną Trinity, N.C.

CONGRATULATIONS AND BEST WISHES

CHAS. PFIZER & CO.

MIDWEST

SURGICAL & HOSPITAL SUPPLY COMPANY

Distributors of surgical instruments, equipment and orthopedic appliances; drugs, biologicals and injectables.

7209 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60621 Tel. HUDson 3-2066

COMPLIMENTS OF

JOHN REZAIAN, Medical Service Representative,

For J. B. Roering & Company,

2057 W. Summerdale, Chicago Illinois 60625

PROFESSIONAL PHARMACIES

REMLAKE — ROCHKES

Apothecary
2421 W. 63rd Street
HE 4-1500
Open Daily 9:30 — 10
Wednesday and Saturday 9:30 — 9

ROCHKES

Medical Arts Pharmacy
3213 W. 63rd Street
WA 5-4787
Open Daily 10 — 10
Sunday 10 — 2

MARQUETTE

Medical Building Pharmacy, Inc.
6132 So. Kedzie Avenue
Open daily 10 — 10
Saturday 9:30 — 6

GR 6-3535
Wednesday 10 — 6

PHYSICIAN'S, DIABETIC'S AND SICKROOM SUPPLIES
WE OFFER A FREE AND EFFICIENT PICKUP & DELIVERY SERVICE

6910 SO. FAIRFIELD AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60629

HAMES OLDSMOBILE, INC.

2442 West Columbus Avenue

Chicago 29, Illinois

GRovehill 6-1010

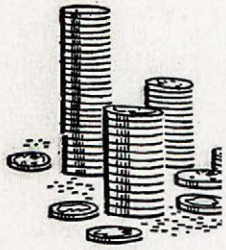

FOR THE BEST DEAL AND SERVICE

For those who like to deal with a quality place of business, there is no finer than HAMES Oldsmobile.

The Hames dealership specializes in selling and servicing the medical profession as is attested by it's many happy and satisfied doctors throughout Chicago land.

PLANINGAS TAUPYMAS

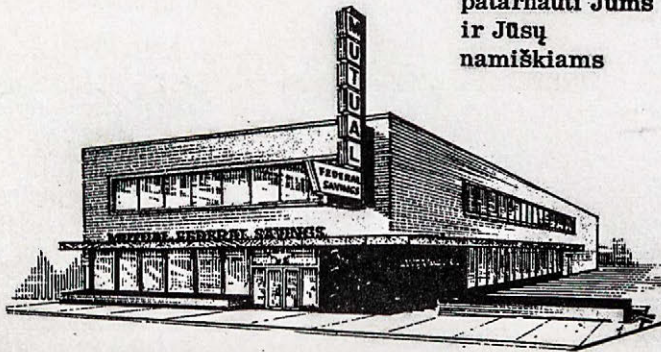
moka gerus dividendus

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

TIKIMĖS, kad turėsime progos Jus pamatyti ir patarnauti Jums ir Jūsų namiškiams

MUTUAL

Federal

SAVINGS & LOAN
ASSOCIATION

Pirmadienį, antradienį ir penktadienį
nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų.

Ketvirtadienį nuo 9 val. ryto iki 8 v. vak.

Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų
Trečiadienį uždaryta visą dieną.

Chartered and Supervised by the United States Government
2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone Virginia 7-7747

John J. Kazanauskas, Pres.

AUTOMOBILIAMS VIETA GRETA MŪSŲ ĮSTAIGOS

LEIDYKLOS DOVANA
Perduota Liet.
Bibliogr. Tarnybos

40

OAK LAWN, ILL.

OA

RETURN TO:

Lithuanian Medical Bulletin
8743 Mobile Avenue
Oak Lawn, Illinois 60453
Return postage guaranteed.

Lithuanian Bible Service

1132 No. Walnut St.

Tamville, Ill.